

Notariaat magazine

maandlijks informatie- en opinieblad
voor en over het notariaat

editie 10 | oktober 2012 | jaargang 12

*Berenschot
licht KNB door*

8

*Multidisciplinaire
aanpak van
btw-carousselfraude*

16

*Onduidelijkheid
over zorgplicht bij
oprichting flex-bv*

20

Nora van Oostrom–Streep

Het boegbeeld

 KNB

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Sdu UITGEVERS

CULTUUR.
JUIST NU!

Neem hetzelfde initiatief als de vrouw van Constant van Gestel. **Stel een CultuurFonds op Naam in.**

Het Prins Bernhard Cultuurfonds biedt talloze mogelijkheden voor uw cliënten die cultuur of natuurbehoud willen steunen. We adviseren bijvoorbeeld graag bij het starten van een CultuurFonds op Naam of op het gebied van schenken en nalaten.

CultuurFonds op Naam

Muzikaal, gepassioneerd, betrokken bij jonge mensen. Zo leefde Constant van Gestel, tot hij in 2005 overleed. Reden voor zijn vrouw, voormalig VROM-minister Sybilla Dekker, om een eerbetoon te brengen aan die eigenschappen. Zij stelde het Constant van Gestel Fonds in met als doel jonge musici te ondersteunen.

De mecenaatexpert

Inmiddels beheren we meer dan 280 fondsen voor particulieren, bedrijven en stichtingen. Als een van de grootste particuliere cultuurfondsen in Nederland, zijn wij de mecenaatexpert.

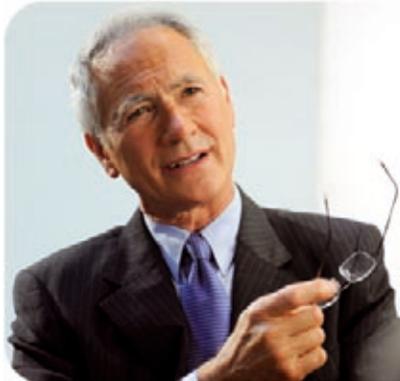
Schenken of nalaten

Ook op het gebied van schenken en nalaten zijn er gerichte mogelijkheden. Zo kan het bedrag aan een cultureel deelgebied besteed worden dat de speciale interesse van uw cliënt heeft.

Wilt u meer weten, neem dan contact op met een van onze adviseurs.
Bel 020 - 520 6130 of kijk op www.cultuurfondsjuistnu.nl

CIB Centraal InkoopBureau **Dé kantoor specialist voor notarissen**

Notarieel aktepapier van het CIB

- Nergens goedkoper
- Verkrijgbaar in diverse kwaliteitssoorten
- Conform de door de KNB opgestelde regels en verordeningen
- NEN2728-gecertificeerd voor duurzaam archiveren

Oordeel zelf en bel ons nu voor een gratis proefpakket:
079 36 38 400

www.cib.nl

CIB Centraal InkoopBureau BV Edelgasstraat 57 2718 SX Zoetermeer

telefoon: 079 36 38 400 e-mail: info@cib.nl

LEENT UW KLANT (WELEENS) ARBEIDSKRACHTEN UIT?

■ NEE,

dan kunt u de rest van deze advertentie rustig overslaan.

■ JA,

dan moet uw klant sinds 1 juli 2012 voldoen aan de registratieplicht Waadi. Dit houdt in dat in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel moet staan dat het bedrijf arbeid ter beschikking stelt. Dit geldt voor alle bedrijven die bedrijfsmatig of niet-bedrijfsmatig arbeidskrachten uitlenen. Ook als dit incidenteel gebeurt. Als een bedrijf niet juist geregistreerd staat, loopt hij het risico op een boete van € 12.000 of meer voor elke arbeidskracht die wordt uitgeleend. De Inspectie SZW controleert de registratieverplichting en kan boetes opleggen.

Meer informatie over de registratieplicht vindt u op kvk.nl/waadi
Voorkom problemen. Kijk op weethoehetzit.nl, dé wegwijzer in eerlijk en veilig werken.

VOORKOM PROBLEMEN

WEETHOE HET ZIT.NL

Dit is een initiatief van het ministerie van SZW
in samenwerking met de Inspectie SZW.

Op koers naar
vertrouwen

'We staan als notariaat
op een keerpunt'

8 Berenschot licht KNB door

Een puinhoop kun je het (nog) niet noemen, maar er moet heel wat orde op zaken worden gesteld. Dat blijkt uit het rapport van Berenschot, dat zowel de beroepsorganisatie als geheel, als het bureau van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) onder de loep nam. De KNB wil het vertrouwen van de leden in de organisatie herstellen. De ledenraad buigt zich in oktober over het rapport en de te nemen acties.

14 Boegbeeld Nora van Oostrom-Streep

Voorzitter Van Gerven kondigde het bij zijn aantreden in april van dit jaar al aan: de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) heeft een boegbeeld nodig, iemand die als woordvoerder het vaste 'gezicht' van het notariaat is. Het boegbeeld is nu gevonden in de persoon van Nora van Oostrom-Streep. *Notariaat Magazine* laat u kennismaken met de nieuwe woordvoerder van het bestuur.

Beroeps- en praktijkuitoefening

- 32 Column Ruud van Gerven
- 32 Op de hoogte blijven van pensioennieuws?
- 33 Nieuwe beroepsopleiding gaat van start
- 33 Close up: Varuna Bhaggan
- 34 Online informatie-uitwisseling via Mijn KNB
- 34 KNB Cursusagenda

Verder in dit nummer

- 6 Nieuws
- 12 Stelling: Alternatief voor notariële akte bij periodieke giften?
- 19 Van die dingen
- 20 Zorgplicht bij oprichting flex-bv onduidelijk
- 25 Onderzocht: de Vereniging van Eigenaars
- 26 En verder: Jan Gmelich Meijling
- 29 Opinie
- 31 Specialisten
- 35 Ingezonden brieven
- 36 Tuchtrect
- 38 Personalialia
- 38 Kanocolumn

Kennismaken met
het notariaat

16 Multidisciplinaire aanpak voor btw-carrouselfraude

Btw-carrouselfraude is in de EU een groot probleem. 'Nu constateren we carrouselfraude achteraf, maar we willen proberen deze fraude te voorkomen', zegt Carla van Rijn van het Coördinatiepunt btw-fraude van de FIOD. 'Daarom willen we belangrijke partijen zoals banken en het notariaat informeren over carrouselfraude.'

23 Op werkbezoek

De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) organiseert voor politici en beleidsmakers een serie werkbezoeken om het werk, de rol en de positie van de notaris onder de aandacht te brengen. Magda Bernds en Michiel van Nispen (SP) beten deze maand het spits af. Een korte impressie.

OP DE COVER

Nora van Oostrom-Streep vertelt op pagina 14 en verder over haar nieuwe functie en hoe zij die gaat invullen.

Notariaat Magazine
editie 10, oktober 2012

COLOFON

Notariaat Magazine is een uitgave van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en publiceert nieuws en achtergronden over onderwerpen die het notariaat raken. Bij de KNB zijn ruim 1.400 notarissen en 1.850 kandidaat-notarissen aangesloten. Het blad wordt in een oplage van ruim 5.000 exemplaren verspreid onder KNB-leden en externe relaties. Notariaat Magazine verschijnt eenmaal per maand, met uitzondering van de maand augustus. De redactie van Notariaat Magazine is onafhankelijk en werkt op basis van een redactiestatuut. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden brieven en opinies in te korten.

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB)
Spui 184
Postbus 16020
2500 BA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3307111
fax: 070 3621749

Redactie: Mechtelt Lindenhovius (hoofdredacteur), Jessica Hendriks (redacteur), Clemens van Gessel (correctie),
Telefoon 070 3307170, **e-mail** nm@knb.nl

Aan dit nummer werkten mee:
Lex van Almelo, Wilma van Hoeflaken, Bouke Hoving, Roel Ottow, Henk Sasse, Arnoud Veilbrief, Henriette van Wermeskerken

Redactieraad: Kees Louwerens, Maarten Meijer (voorzitter), Hens Meengs, Ariën Nielsen, Nora van Oostrom-Streep, Mariska Verkooijen en Teska van Vuren

Foto's: Truus van Gog
Omslag: Truus van Gog

Vormgeving:
Okapi. Corporate Identity Atelier

Uitgever: Sdu Uitgevers,
Peter Frissen
Prinses Beatrixlaan 116
2595 AL 's-Gravenhage
Postbus 20025
2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789571

Druk: DeltaHage
grafische dienstverlening, Den Haag

Abonnementen: De abonnementsprijs bedraagt 102,50 euro per jaar (excl. btw en incl. administratie- en verzendkosten), prijswijzigingen voorbehouden

Abonnementenadministratie:
Sdu Klantenservice
Postbus 20014, 2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789880, fax: 070 3789783

Vanwege de aard van de uitgave, gaat Sdu uit van een zakelijke overeenkomst; deze overeenkomst valt onder het algemene verbintenissenrecht.

Advertentie-acquisitie: Sales & Services, Gerrit Kulsdom Postbus 2317, 1620 EH Hoorntelefoon: 0229 21211, fax: 0229 270404
e-mail: administratie@salesandservices.nl

ISSN: 1568-4121

© KNB/Sdu Uitgevers
Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden vervaardigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KNB. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

Lunchsessies Oxfam Novib over nalaten

Oxfam Novib organiseert in oktober en november lunchsessies over nalatenschappen, gedeeld geven en fonds op naam. De organisatie vraagt iedereen die vragen over deze onderwerpen heeft aan te schuiven. Ook notarissen zijn hiervoor uitgenodigd.

Oxfam Novib ontvangt geregeld vragen van donateurs waaruit blijkt dat niet alles omtrent het geven aan goede doelen duidelijk is. Het goede doel organiseert daarom lunchsessies in Amsterdam, Arnhem, Breda, Den Haag, Haarlem en Zeist.

ONDERWERPEN SESSIES

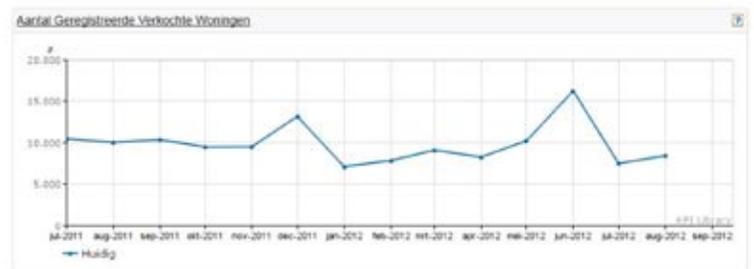
In oktober wordt er voornamelijk gesproken over testamenten. Waar moeten mensen aan denken en hoe werkt het opnemen van een goed doel in het testament? In november wordt er ook gesproken over gedeeld geven en fonds op naam. Voor dit laatste is een minimumtarief en notariële akte nodig. Op de website van Oxfam Novib staat meer informatie over de lunchsessie. Ook is hier te lezen welk onderwerp wanneer wordt behandeld.

In oktober wordt er voornamelijk gesproken over testamenten

Minder woningen verkocht dan vorig jaar

Het aantal verkochte woningen is in augustus met ruim 16 procent gedaald ten opzichte van augustus vorig jaar. Vergeleken met juli dit jaar is er juist sprake van een stijging: het Kadaster registreerde toen 7.451 verkochte woningen. In augustus waren dit er 8.384.

Ten opzichte van augustus 2011 is er alleen in Flevoland een stijging te zien van 22,1 procent. In de provincie Groningen daalde het aantal geregistreerde woningen met 21,3 procent het meest. Als je augustus vergelijkt met de maand juli van dit jaar is er bijna overal een stijging te zien. Ook hier steekt Flevoland er met kop en schouders bovenuit. Hier werden in augustus ruim 50 procent meer woningen verkocht dan een maand eerder.

EXECUTIEVEILINGEN

In augustus vonden 170 executieveilingen plaats, vorig jaar waren dit er nog 144. Dit betekent een stijging van 18,1 procent.

STERKE PRIJSDALING

De huizenprijzen in Nederland blijven dalen. Verkochte bestaande koopwoningen waren in augustus 8 procent goedkoper dan dezelfde maand vorig jaar. Ook in juli daalden de huizenprijzen met 8 procent ten opzichte van een jaar eerder. Dit zijn volgens het Kadaster de grootste prijsdalingen in een jaar tijd sinds de start van de 'Prijnsindex bestaande koopwoningen' in 1995.

Eenjarige parttime leergang Juridisch Professional

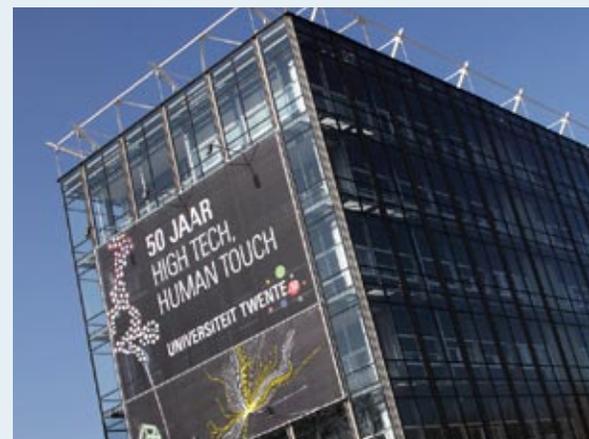
Universiteit Twente start in januari met de eenjarige parttime masteropleiding Juridisch Professional. De leergang is bedoeld voor juridisch medewerkers en adviseurs uit het bedrijfsleven en bij overheidsorganisaties met een hbo-achtergrond en universitair opgeleide juristen.

De leergang biedt plaats aan 25 deelnemers en is volgens de universiteit de enige opleiding in Nederland die het bestuurs- en bedrijfsrecht niet benadert als twee aparte disciplines. De universiteit ziet de twee vakgebieden steeds meer naar elkaar toe groeien en de overeenkomsten groter worden dan de verschillen.

WISSELWERKING

De leergang is een op de praktijk aansluitende beroepsopleiding op academisch niveau en besteedt veel aandacht aan de wisselwerking

tussen juridische onderwerpen en technologische ontwikkelingen. Er wordt een actieve inzet van de deelnemers gevraagd. Zo gaan zij onder andere aan de slag met een *legal scan* van de eigen organisatie. Hiermee worden de juridische risico's van de organisatie in kaart gebracht. Vervolgens ontvangt de organisatie waar de deelnemer werkt een *legal performance advies*: een advies over de wijze waarop beter met bepaalde juridische vraagstukken kan worden omgegaan.

Datingsite voor de huizenmarkt

| FOTO Hanne van der Woude

De regio Arnhem-Nijmegen is een bijzonder initiatief gestart. Onder leiding van **Luc Kuppens**, directeur bij U-Matching, is een online platform opgezet voor huizenkopers, -verkopers en betrokken dienstverleners, zoals notarissen. Deze datingsite voor de huizenmarkt is sinds september in de lucht. De eerste matches zijn al gemaakt.

U-Matching, wat is dat?

‘Het is een soort sociaal medium voor huizenkopers en mensen die hun huis willen verkopen. Door het invullen van woonwensen worden er automatisch matches gemaakt tussen verkopers en kopers. Bijna alles gaat digitaal en kan gewoon vanuit de luie stoel gebeuren. Er kan een bezichtiging worden ingepland en zelfs het koopcontract dat speciaal is ontwikkeld voor de ketentransactie komt elektronisch tot stand.’

Wat is het verschil met een website zoals Funda?

‘Funda is een passieve site; een etalage. Je zoekt een huis en vindt er heel veel. Via ons platform wordt je op de juiste matches gewezen en kun je ook meteen in contact komen met betrokken personen en instanties, zoals notarissen, hypotheekadviseurs en makelaars. Die hebben namelijk ook een profiel moeten aanmaken. Dit maakt het geheel actiever en persoonlijker. Het lijkt hierdoor op een sociaal medium en went daarom snel.’

Wat kunnen notarissen met U-Matching?

‘Notarissen worden in een vroeg stadium al bij het proces betrokken. Zij controleren of iemands identiteit en bevoegdheid klopt. Zij doen de certificering. Normaal gesproken komen zij er pas aan het eind van het koopproces aan te pas. Uiteindelijk komen die personen ook bij hen terecht als ze de woning daadwerkelijke kopen. Dan heb je al een band opgebouwd.’

Hoe voorkom je dat Jan en alleman een account aanmaakt?

‘Doordat de notaris de identiteit controleert, weten mensen van elkaar dat zij serieus zijn. En we hebben een mechanisme ingebouwd dat ervoor zorgt dat iemand die nooit gebruikmaakt van het platform, op een gegeven moment uit het systeem wordt gehaald.’

Kunnen alleen mensen uit de regio Arnhem-Nijmegen er gebruik van maken?

‘Het is begonnen als regionaal initiatief omdat veel verhuizingen binnen een regio plaatsvinden, maar ook woningen uit andere regio's kunnen erop worden geplaatst. De aanmeldingen regenen nu binnen en er zijn zelfs al verbindingen gelegd.’

Voorlichtingsbijeenkomst Oostenrijkse expats groot succes

Op woensdag 26 september was er in Den Haag een voorlichtingsbijeenkomst over internationaal erfrecht voor Oostenrijkers. Deze was door de Oostenrijkse ambassade georganiseerd. In plaats van de circa 50 verwachte bezoekers kwamen er ongeveer 150 geïnteresseerden.

Tijdens de bijeenkomst werd door de Oostenrijkse notarissen Christoph Beer en Alexander Michalek informatie gegeven over het Oostenrijkse erfrecht en erfbelasting. Vervolgens gingen de Nederlandse (kandidaat-)notarissen

Simone Pabst, Niels Baas en Jutta Wolf in op het Nederlandse erfrecht, de erfbelasting en de internationale aspecten. Stephan Matyk van de Oostenrijkse *Notarkammer* in Brussel leidde de discussie en gaf het publiek de ruimte om vragen te stellen. Die kwamen er van vele kanten, wat weer aanleiding gaf tot een levendige discussie tussen de Oostenrijkse en Nederlandse notarissen. Voor de aanwezigen werd het gedurende de avond duidelijk dat het belangrijk is om een individueel advies in te winnen bij de Nederlandse notaris, wanneer men voor langere tijd in Nederland woont.

Weekers wil alternatief voor notariële akte bij periodieke giften

Staatssecretaris Frans Weekers van Financiën komt per 2014 of 2015 met een alternatief voor de notariële akte bij periodieke giften. Dit schrijft hij in een brief van 18 september aan de Tweede Kamer. Er komt een te downloaden voorbeeldovereenkomst op de website van de Belastingdienst.

De waarborgen waarin een notariële akte voorziet, moeten wel behouden blijven om misbruik van de giftenaftrek te voorkomen. Volgens de staatssecretaris biedt zijn voorstel voldoende mogelijkheden voor de Belastingdienst om toezicht op de periodieke gift uit

te oefenen. In de voorbeeldovereenkomst worden dezelfde voorwaarden opgenomen die nu gelden voor de notariële akte, zoals de voorwaarde dat giften overeengekomen moeten worden voor een termijn van minimaal vijf jaar.

ADMINISTRatieve LASTEN

Eerder lieten de goede doelen in Nederland al weten dat zij de verplichte notariële akte bij periodieke giften willen afschaffen. Dit voorstel maakt onderdeel uit van een oproep aan het nieuwe kabinet om extra fiscale maatregelen te nemen die burgers en bedrijven stimuleren om geld aan een goed doel te schenken.

Ondertussen op Twitter

#Socialmedia

Op Twitter wordt vooral inhoudelijk gereageerd door notarissen die aangeven niets of weinig voor een notariële akte te rekenen. Zij vinden het dan ook onbegrijpelijk dat de goede doelen die akte willen afschaffen.

Deen Jaquet
@notarisjaquet,
(notaris)

CJ notarissen
@CJnotarissen
(notariskantoor)

Notariskantoor V&V
@NotarisVenV
(notariskantoor)

Schenkservice
@Schenkservice
(adviesbureau over schenken)

Hernieuwd vertrouwen

Een puinhoop kun je het (nog) niet noemen, maar er moet heel wat orde op zaken worden gesteld. Dat blijkt uit het rapport van Berenschot, dat zowel de beroepsorganisatie als geheel, als het bureau van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) onder de loep nam. De KNB wil het vertrouwen van de leden in de organisatie herstellen. De ledenraad buigt zich in oktober over het rapport en de te nemen acties.

TEKST Henriette van Wermeskerken | BEELD Truus van Gog

De organisatie is niet marktgericht, leden hebben geen vertrouwen, er is geen duidelijk beleid, geen eenduidige structuur, een diffuse besturing, geen bedrijfsmatige planning en control, en een als onveilig ervaren cultuur. Alle hens moet aan dek om het tij te keren, zo blijkt uit het rapport. Het democratisch gehalte van de organisatie laat te wensen over. Berenschot adviseert de ledenraad volledig te laten kiezen door de leden. De ringen blijven bestaan, maar krijgen een andere, platformachtige functie. Voor het bureau heeft Berenschot een efficiëntere organisatie voor ogen, met duidelijkere managementlijnen en een bestuur op afstand. Het goede nieuws is dat de leden tevreden zijn over de diensten en de activiteiten van de KNB, en dat het bureau niet te groot of te duur is. Duidelijk is dat de communicatie van de organisatie te wensen over laat, en dat de KNB veel meer moet lobbyen.

BLOEDGROEPEN

'Zoals het nu gaat is de afvaardiging in de ledenraad uitsluitend geografisch gebaseerd, via de ringen', zegt voorzitter Ruud van Gerven. 'Je kunt je afvragen of zo'n systeem nog voldoet. Ik denk dat het veel meer gaat om de verschillende bloedgroepen binnen het notariaat: grote en kleine, specialistische en meer generalistische, traditionele en minder traditionele kantoren, notarissen en kandidaat-notarissen, mannen en vrouwen. In de aanbeveling van Berenschot om de ledenraad voortaan rechtstreeks door de leden te laten kiezen, kan ik mij dan ook goed vinden. Ik denk dat de leden zich op die manier beter vertegenwoordigd zullen voelen. Er is overigens wel een wetswijziging voor nodig. In dit voorstel blijven de ringen bestaan, maar ze krijgen een andere functie: om elkaar te ontmoeten en kennis en ervaringen uit te wisselen. Daarnaast kunnen de ringen

eigen bevoegdheden krijgen, bijvoorbeeld op het gebied van opleidingen.'

Ook directeur Beleid en Organisatie van de KNB Hans Kuijpers heeft oren naar het voorstel de ledenraad rechtstreeks vanuit de leden te laten kiezen. 'Dat zal de betrokkenheid van de leden bij de KNB vergroten', denkt hij. 'Het bestuur gaat, in de visie van Berenschot, meer op afstand besturen, het beleid bepalen. De materiedeskundigheid moet niet zozeer van het bestuur komen, maar meer rechtstreeks vanuit de leden, via tijdelijke en permanente adviesgroepen, mogelijk ook met digitale polls. Ook van dat voorstel verwacht ik een positief effect op de betrokkenheid en het vertrouwen van de leden.'

VERANTWOORDING

'De KNB op koers naar vertrouwen' heet het rapport, trouw aan de metaforen uit de zeevaart voor Notaris voor rechtszekerheid, de groep waaruit het nieuwe bestuur voortkomt. Eerst ging het roer om, toen werd de koers bepaald, die zich nu steeds meer uitkristalliseert. In de maand oktober zijn er vier extra gecombineerde ringvergaderingen, zodat alle leden in de gelegenheid zijn met het bestuur en met de adviseurs van Berenschot van gedachten te wisselen. De voorstellen die het bestuur gaat doen, worden besproken in een extra ledenraad, want die heeft het laatste woord. Dat gebeurt eind oktober. En dan zullen de punten op de horizon waarop het schip van de KNB afkoerst helder zijn. Zoals het er nu naar uitziet geven de bestuursleden uit de groep Notaris voor rechtszekerheid in februari volgend jaar het stokje door, nadat zij verantwoording hebben afgelegd in de ledenraad en de daaropvolgende algemene ledenvergadering. De speerpunten die zij bij

Berenschot adviseert de ledenraad volledig te laten kiezen door de leden

hun aantreden in april hadden, zijn dan afgewerkt; het laten doorlichten van de KNB – organisatie en bureau – was daar één van. Het bestuur vroeg Berenschot te analyseren en aanbevelingen te doen om de KNB en het bureau te herstructureren, en wel naar een ‘moderne slagvaardige organisatie, die marktgericht en efficiënt werkt en waarin de leden vertrouwen hebben’.

STURINGSSYSTEMEN

Over de organisatie van het bureau worden harde noten gekraakt. De managementstructuur is niet duidelijk genoeg; de lijnen en verantwoordelijkheden moeten strakker. Berenschot beveelt een eenhoofdige directie aan. Een van de oorzaken van de onduidelijke lijnen is dat de structuur van afdelingen met afdelingshoofden en de structuur van bestuurssecretarissen met aandachtsgebieden en bestuursleden met portefeuilles niet congruent zijn. ‘Althans, het ziet er niet congruent uit’, zegt Hans Kuijpers. ‘Maar wat betreft functies is het niet zo onduidelijk als het lijkt. Probleem is dat we verschillende sturingssystemen door elkaar hanteren: het wettelijke systeem met bestuurssecretarissen en het systeem in de dagelijkse praktijk met afdelingen en hoofden. Als je het uittekent, komt het complex over. We kunnen de structuur opnieuw inrichten, de terminologie aanpassen en de verantwoordelijkheden opnieuw beleggen. Dat betekent niet dat er taken moeten worden opgeheven.’ Paul Pietersma, projectleider van het onderzoek bij Berenschot: ‘De lijnverantwoordelijkheid moet duidelijker. Nu loopt het te veel door elkaar: er zijn zo veel

lijnen tussen taken, functies en verantwoordelijkheden dat je een zwart vlak krijgt als je die op papier allemaal met elkaar verbindt. Een duidelijke lijnorganisatie biedt eenduidigheid en transparantie. Ik denk dat er wel het nodige moet veranderen, voor de mensen en voor de organisatie. Met name geldt dit ook op het gebied van planning en control: het management moet gaan werken met duidelijke doelstellingen en targets, die men ook moet monitoren.’

ONVEILIG

Hans Kuijpers is het met Berenschot eens dat er behoorlijk wat kan verbeteren binnen de organisatie van het bureau. ‘Maar het is niet alleen maar negatief. Ten opzichte van andere brancheorganisaties en zakelijke dienstverlening zijn we concurrerend. We hebben stijgende opbrengsten en dalende kosten, en ik denk niet dat veel organisaties ons dat kunnen nazeggen.’

Wat Kuijpers en Van Gerven zorgen baart, is de constatering dat ‘een relatief grote groep medewerkers de cultuur als onvoldoende veilig beschouwt’. Kuijpers: ‘Ook het woord “eilandencultuur” is gevallen. Dat herken ik wel. Maar over dat gevoel van onveiligheid wil ik meer weten, om er vervolgens iets aan te kunnen doen. Ik wil dat men zich hier veilig voelt, dat er geen belemmering is om dingen te constateren en te uiten. Wij willen als organisatie proactief optreden en onveiligheid houdt activiteit tegen.’

Pietersma van Berenschot legt uit dat er een set van waarden en intenties is voorgelegd aan de medewerkers, met daarbij de vraag in hoeverre er sprake van is, en in de toekomst zou moeten zijn. ‘Bijvoorbeeld: trouw, toewijding en loyaliteit aan de organisatie. Is dat er zelden, soms, of vaak? Door ook naar de toekomst te vragen hebben we een beeld hoe men het zou willen. ▶▶

Voor het notariaat...

...flexibiliteit in capaciteit

Financiële Administratieve Consultancy

administratieve
dienstverlening

interim
management

finance en
control

salaris-
administratie

accountancy en
fiscaliteiten

opleidingen

de Velde Harsenhorst
Financiële Administratieve Consultancy
Tel. 038-4528566 E-mail: info@develdeharsenhorst.nl
www.develdeharsenhorst.nl

Goede dienstverlening eindigt op papier...

De kracht van het notariaat schuilt onder meer in het ondubbelzinnig vastleggen van afspraken. Woorden op papier. Maar, hoe belangrijk ook de akte, het is altijd een resultante van overleg. Waarmee we maar willen zeggen dat zonder een goed gesprek weinig tot stand komt.

...maar begint altijd met een goed gesprek

Hoewel Van Antwerpen Accountancy al jaren uitsluitend voor het notariaat werkt, starten wij elke zakelijke relatie met een goed kennismakingsgesprek. Want wij willen u leren kennen, ons verdiepen in uw specifieke situatie. Zo kan uw kennismaking met ons een stevige basis vormen voor uw succesvolle toekomst. Waaraan wij graag ons steentje bijdragen. Dus vandaar deze uitnodiging: kom eens kennis met ons maken.

Van Antwerpen Accountancy verricht alle voor het notariaat van belang zijnde accountancy werkzaamheden. Daarnaast zijn wij graag een deskundig klankbord en adviseur bij reorganisaties, overnames, ondernemingsplannen enzovoorts. Bezoek ons op notarisaccountants.nl. Maar als u echt een goed gesprek wilt, dan maakt u een afspraak. Bel 088-4540000 en vraag naar J.C. (Hans) van Antwerpen RA.

van Antwerpen Accountancy

Papendrecht, 088-4540000, www.notarisaccountants.nl

Bosman & Van der Burgt
Advocatuur

WIE ADVISEERT DE NOTARIS?

Uw polis biedt veelal **VRIJE ADVOCAATKEUZE**

Notariëel Tuchtrecht
Notariële Beroepsaansprakelijkheid

Mr Drs Michelle van der Burgt
Advocaat aansprakelijkheidsrecht

Mr Hans Bosman
Notaris, docent,
oud advocaat

Tel.: 020 – 330 6007 / 06-51313261
Email: m.vdburgt@online.nl
Egelantiersgracht 42 B, 1015 RM Amsterdam

**Haastige spoed,
altijd goed.**

Binnen 5 minuten je huis verkocht.

Eerste Amsterdamse Onroerend Goed Veiling
Het veilinghuis dat meer biedt.

mva.nl/veiling

-
- ▶▶ Meer vertrouwen in elkaar, meer democratische besluitvorming, minder focus op autoriteit, dat zijn aandachtspunten die naar voren kwamen.'

LOBBY

De leden zijn uitgesproken ontevreden over de lobby in Den Haag. Ook moet de KNB meer doen om de toegevoegde waarde van de notaris uit te dragen en het imago te verbeteren. De communicatie en de woordvoering moeten beter. Die conclusies zijn geen verrassing, want zowel lobby als woordvoering hoorden al tot de begin dit jaar geformuleerde speerpunten. 'In het verleden zijn we de mist ingegaan, omdat we er niet in slaagden bij de juiste politici ons standpunt uit te dragen', kijkt Van Gerven terug. 'Bijvoorbeeld bij het wetsvoorstel om echtscheidingsverzoeken te kunnen indienen als notaris. Dat strandde in de Eerste Kamer. Vanuit de politiek hoorden we ook dat we wel wat meer gas hadden kunnen geven. Een gemiste kans. Inmiddels hebben we een professioneel lobbybureau ingeschakeld.' Het bestuur werkt er aan om de leden beter op de hoogte te houden van wat er gebeurt, onder meer door de nieuwsbrief *Op Koers* die Van Gerven periodiek rondstuurt. En wat de woordvoering betreft: op de ledenvergadering van 26 september werd onthuld dat Nora van Oostrom-Streep, hoogleraar en adviseur, als woordvoerder van het bestuur gaat fungeren. Zij wordt dus het boegbeeld van het notariaat. Een explicietere en zichtbaardere belangenbehartiging is voorwaarde voor het herstellen van de band tussen de KNB en haar leden, zo schrijft Berenschot in het rapport. Van Gerven en Kuijpers kunnen zich daarin vinden. Kuijpers: 'Wij kunnen onszelf als smeeroilje van de maatschappij zien, maar die maatschappij moet dat dan wel merken. Als alles gesmeerd loopt, hoor je niemand over het oliemannetje. We gaan nu veel meer laten zien wat we doen.' ■

WAT VINDT DE LEDENRAAD?

Zowel het rapport van Berenschot als het visiestuk 'Met recht vooruit' stond op de agenda van de ledenraad van 26 september. Eric Feijen, voorzitter, doet kort verslag.

'De neuzen stonden één kant op, en dat was ook de kant van het bestuur. De ledenraadleden vonden dat Berenschot een heldere analyse had gemaakt. De conclusies geven het beeld van een januskop: aan de ene kant zijn er positieve conclusies, die een aantal ideeën die onder de leden leefden hebben gelogenstraft. Het idee dat het bureau een inefficiënte logge organisatie is die veel te veel geld kost, leefde breed. Het onafhankelijk onderzoek heeft aangetoond dat dit beeld niet klopt, althans: inefficiënt is het bureau misschien wel, maar te groot en te duur niet. Dat was wel een eyeopener. Ook de conclusie dat de leden tevreden zijn over de dienstverlening was een opsteker. Daar werd aan de borreltafel vaak anders over gesproken.

Het andere gezicht van het rapport is dat er behoorlijk veel zaken niet goed lopen en dat er wel het nodige moet veranderen. Ook die analyse werd met instemming aangenomen. De leden gingen zelfs een stapje verder: men vond dat het bestuur op de goede weg is met de maatregelen die al in gang zijn gezet. Over het democratisch gehalte en dat soort zaken is nog niet gesproken; dat gaat gebeuren op de ledenraad van 31 oktober, nadat er gecombineerde ringvergaderingen zijn gehouden.

Achter gesloten deuren is gesproken over de reorganisatie van het bureau. Over de te varen koers heerste eenstemmigheid. Voordat er met personeel en ondernemingsraad is gesproken, kan ik daar uiteraard nog niets over zeggen.

Nora van Oostrom is als woordvoerder van het bestuur gepresenteerd. De leden reageerden enthousiast op het nieuwe boegbeeld. Het visiestuk "Met recht vooruit" werd na het rapport van Berenschot behandeld en ook dat werd met instemming ontvangen. Het visiestuk kwam vóór het rapport van Berenschot, maar de twee stukken geven dezelfde richting aan. Kortom, de leden kunnen zich vinden in de koers die het bestuur heeft ingeslagen.'

Staatssecretaris Frans Weekers van Financiën komt in 2014 of 2015 met een alternatief voor de notariële akte bij periodieke giften. Er komt een voorbeeldovereenkomst op de website van de Belastingdienst waarin dezelfde voorwaarden staan

die nu gelden voor de notariële akte. Op die manier moeten de waarborgen waarin een notariële akte voorziet, behouden blijven om misbruik van giftenaftrek te voorkomen.

'Ja, ik vind dat notarissen zich de kaas van het brood laten eten. Er zijn voor notarissen veel meer kansen om hun maatschappelijke relevantie te laten zien. Waarom wachten wij tot de staatssecretaris dit project heeft opgezet? We moeten onmiddellijk zelf een soortgelijk systeem optuigen. Sneller en goedkoper dan de Belastingdienst. We moeten aan de overheid laten zien dat wij privatisering van de overheid *avant la lettre* zijn, dat we op een goede, goedkope en moderne manier rechtszekerheid kunnen geven en waarde kunnen toevoegen voor burger en overheid. Als we op ons gat blijven zitten, is er mijns inziens geen enkel argument om niet nog meer taken bij ons weg te halen. Zeg nu zelf: registratie van voorgedijbenoemingen in een centraal register is voor de maatschappij als geheel toch ook veel handiger en goedkoper dan een notariële akte? Als de staatssecretaris dit plan van

registratie van periodieke giften bij de Belastingdienst doorzet, wat houdt hem dan tegen om ook aandelenoverdrachten bij de Belastingdienst te laten registreren én dan ook maar direct de notariële akte als vereiste af te schaffen? We moeten dus zelf op vrijwillige, privaatrechtelijke basis een centraal aandelhoudersregister opzetten, waarbij we de cliënt aanbieden om bijvoorbeeld voor 25 euro extra die registratie te doen en daar voor een meerprijs eventuele aanvullende diensten aan te koppelen. Die private registratie werkt bij het levenstestament. Laten we ons dus niet langer tegenhouden door te denken binnen de bestaande kaders, maar zelf nieuwe vormen van dienstverlening te bedenken vanuit onze eerdere genoemde competenties. Dat kunnen individuele kantoren vaak niet alleen. Ik pleit dan ook voor een taskforce 'innovatie'!

Stelling:

Alternatief voor notariële akte bij periodieke giften.

Laten notarissen zich de kaas van het brood eten?

EENS

Bernard Kapma,
kandidaat-notaris bij
Buma Algea notariaat

ONEENS

Jacco Sjerps, juridisch
adviseur NJB bij de KNB

'De KNB is niet blij met het plan van staatssecretaris Weekers en heeft hierover contact opgenomen met het ministerie van Financiën. Eerder heeft de KNB in twee brieven aan Weekers laten weten dat het laten vervallen van de notariële akte-eis leidt tot rechtsonzekerheid en kan leiden tot misbruik. Ook heeft de KNB gewezen op het feit dat deze eis in 1984 is ingevoerd om fraude bij de periodiekegiftenaftrek in de inkomstenbelasting te voorkomen. Voor veel notarissen betekent het verzorgen van periodiekegiftenakten een invulling van hun maatschappelijke betrokkenheid waarvoor een laag bedrag of zelfs niets in rekening wordt gebracht. Het is dus niet zo dat de akte een grote kostenpost is voor goede doelen. Wel is de akte met veel waar-

borgen omkleed. Zo staat onder andere met zekerheid vast dat de schenking heeft plaatsgevonden en wanneer. Daarnaast zorgt de notaris voor begeleiding en controle. Hierbij spelen aspecten van voorlichting, advies, wilscontrole en toestemmingscontrole een rol. De staatssecretaris heeft eerder aangegeven dat dit belangrijke elementen zijn bij de totstandkoming van een periodieke gift en dat er bij een onderhandse overeenkomst meer risico's voor de schenker, de ontvanger en de Belastingdienst zijn. Toch heeft hij besloten de notariële akte-eis te laten vervallen. Onbegrijpelijk. Hier willen wij dan ook snel met hem over praten. Ook willen wij hierover binnenkort in overleg met de goede doelen.'

NEUTRAAL

*Bean Schukken,
notaris bij Kral & Schukken
Netwerk Notarissen*

‘Als notariaat moeten we ons altijd blijven afvragen wat de toegevoegde waarde van de notaris bij een rechtshandeling is. Bij het voorbeeld van de fiscaal gestuurde periodieke schenkingen is deze toegevoegde waarde gering: de eis van een notariële akte voor een schenking van (veelal) enkele honderden euro’s is te zwaar. De door de KNB genoemde argumenten doen bovendien enigszins potsierlijk aan als we het vergelijken met de “aanvullende” producten die tot enkele jaren geleden voor vele duizenden euro’s bij hypotheek werden afgesloten en waarbij de notarissen vanwege het kaas op hun brood de kaken stijf op elkaar hielden als het ging om voorlichting, advies en wilscontrole. Als notariaat moeten we meedenken, vernieuwen (levenstestament), oppakken wat wij beter kunnen (CTR) én laten schieten waar

we geen toegevoegde waarde hebben. De welhaast automatische reactie van de KNB op het voorstel van de staatssecretaris werkt averechts. Door constructief mee te denken en wellicht het initiatief naar ons toe te trekken, kunnen we zorgen dat we als beroepsgroep serieus worden genomen in Den Haag. Bedenk voor die periodieke giften een systeem waarbij legalisatie voldoende is: de klanten blijven komen en de toegevoegde waarde en de kosten staan in verhouding en zijn goed te onderbouwen. Zorg daarnaast als KNB dat bij rechtshandelingen waar de tussenkomst van de – onpartijdige – notaris werkelijk essentieel is de kaas op het brood blijft of komt. Door onze eed van onpartijdigheid zijn er nog complete kaaspakhuizen te veroveren: blijf vernieuwen en vervang oude kaas door jonge. Dat is ook beter voor de bloeddruk.’

‘Oxfam Novib heeft belang bij langdurige steun van particulieren. Een wereld zonder armoede is geen sinecure, er is nog een lange weg te gaan. Veel donateurs steunen ons zonder akte, maar een grote groep schenkt, via een akte aan ons, werk. Het is voor hen een aantrekkelijke manier van geven, omdat ze een deel van hun donatie terug kunnen krijgen via de Belastingdienst. Dit voordeel moet hen gegund blijven. De verplichting van de notariële akte wordt door vele als “gedoe” ervaren. Jaren hebben we particulieren proberen te verleiden om ons gegarandeerd langer te steunen. De trend bij de goede doelen is echter dat particulieren zich niet graag vastleggen voor meerdere jaren. Het loslaten van de notariële akte past binnen

deze tijdsgeest. Door de plannen van Weekers gaan voor ons de notariskosten omlaag. Dat is uiteraard een prettige bijkomstigheid. Feitelijk wordt de bewijslast van de donatie omgedraaid. Het gaat van een notariële akte (“hierbij mijn akte om mijn donatie te bewijzen”) naar een controle van de schenkingsovereenkomst door de belastingdienst (“mogen wij uw schenkingsovereenkomst zien, plus de retourmail van het goede doel met de unieke code?”). Met een schenkingsovereenkomst zou het verleiden van de consument om ons werk langere termijn te blijven steunen gemakkelijker moeten worden, hoewel de heer Weekers nog niet aangeeft hoe dat er precies in de praktijk uit komt te zien.’

ONEENS

*Brenda van Staaveren,
productmanager,
Oxfam Novib*

ONEENS

*Gosse Bosma, directeur
functie, VFI*

‘De notariële akte bij periodieke giften is voor de notaris hopelijk geen dikke plak kaas. Volgens de KNB, in een brief eerder dit jaar aan Financiën, zijn de kosten voor de klant overzichtelijk: beneden kostprijs of vaak nihil. Volgens ons kunnen de kosten niettemin of juist wél een drempel zijn. Ook de weg langs en tijd met de notaris kan een drempel zijn.

Belangrijker is de borging van rechtszekerheid. Kan de rol van de notaris (andere kaas!) worden vervangen of komen te vervallen omdat die borging op andere wijze kan plaatsvinden. Naar ons oordeel is dat mogelijk. Langjarige steun voor het goede doel moet eenvoudig en zo vrij als mogelijk van drempels. Laten we het gesprek voeren vanuit dat uitgangspunt.’

Boegbeeld voor de KNB

Nora van Oostrom-Streep

Voorzitter Van Gerven kondigde het bij zijn aantreden in april van dit jaar al aan: de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) heeft een boegbeeld nodig, iemand die als woordvoerder het vaste 'gezicht' van het notariaat is. Het boegbeeld is nu gevonden in de persoon van Nora van Oostrom-Streep. *Notariaat Magazine* laat u kennismaken met de nieuwe woordvoerder van het bestuur.

TEKST Henriette van Wermeskerken | FOTO Truus van Gog

Sinds 1 oktober bent u in functie. Wat gaat u precies doen? Zien we u voortaan bij Pauw en Witteman, als er iets aan de hand is binnen het notariaat?

'Als daar een aanleiding voor zou zijn wel ja. De gedachte is dat er behoefte is aan één gezicht naar buiten toe en dat voor een langere tijd. De woordvoerder moet degene zijn aan wie media denken op het moment dat er vragen zijn. Ook moet de woordvoerder zelf positieve aandachtsmomenten voor het notariaat creëren. Te denken valt aan zichtbaarheid bij gelegenheden die voor het notariaat van belang zijn, zoals de oprichting van de eerste flex-bv, maar ook aan het geven van interviews voor radio of geschreven media. Het is zaak niet te wachten tot de media zich aandienen: dat zal immers vaak zijn als er een mogelijk probleem wordt geconstateerd, maar steeds de eigen boodschap uit te dragen. Om dit goed te kunnen doen, word ik op de hoogte gehouden van de lopende zaken en van dossiers waarvoor media-aandacht kan komen. Veel kan digitaal of telefonisch, maar ook zal ik maandelijks de bestuursvergaderingen bijwonen en bij diverse bijeenkomsten aanwezig zijn.'

Wat zijn uw ambities als woordvoerder voor de KNB?

'Het op een positieve manier opnieuw op de kaart zetten van het notariaat. De afgelopen jaren is het notariaat verschillende keren op een negatieve wijze in het nieuws geweest. In een eerder interview noemde ik dat het "notaris bashen", inhakken op de notaris.

Het is nodig dat het notariaat zich ook laat zien wanneer er positieve zaken te melden zijn en dat het onderstreept hoeveel expertise er binnen de beroepsgroep aanwezig is. Ook kan ik niet genoeg benadrukken hoe belangrijk een soepel werkende rechtsorde is. Daarvan maakt onder meer de door de notaris gecreëerde rechtszekerheid een belangrijk deel uit. Overigens is het in dat kader verschrikkelijk belangrijk dat iedereen zijn schouders eronder zet. Het notariaat is in zijn geheel verantwoordelijk voor het imago. Wanneer men elkaar onderling zwart maakt of vliegen probeert af te vangen, kan ik als woordvoerder positieve verhalen vertellen tot ik een ons weeg, maar dan is dat zinloos. Uiteindelijk zijn de mensen "in het veld" de belangrijkste ambassadeurs van het notariaat. Ze kunnen niet volstaan met het drukken op een stemknop en denken dat alles dan op magische wijze anders wordt. Ik hoop dat de leden van de KNB de verantwoordelijkheid voor de toekomst van het ambt net zo zwaar voelen als ik die voel. En zo niet, dan heb ik de ambitie om hen duidelijk te maken hoe doorslaggevend zij zelf zijn voor die toekomst.'

U bent hoogleraar, adviseur, raadsheer-plaatsvervanger, u bekleedt verschillende bestuursfuncties, zit in diverse redacties, en u hebt drie kinderen onder de dertien. Kunt u dit woordvoederschap daar nog bijhebben? Wat zijn uw beweegredenen om dit te doen?

'Dat ik woordvoerder word, houdt niet in dat ik vaste tafelpartner word bij een talkshow, noch

'Het notariaat is in zijn geheel verantwoordelijk voor het imago'

dat er dagelijks grote crises te bezweren zijn waarover met media moet worden gesproken. De belasting in de tijd valt dus te overzien. Overigens hecht ik eraan te benadrukken dat ik niet 24/7 aan het werk ben. Het is een kwestie van flexibel met je tijd omgaan. Zo werk ik ook in de trein en werk ik vaak 's avonds, wat weer ruimte vrijmaakt overdag. Mijn belangrijkste beweegreden het woordvoerderschap op me te nemen is de overtuiging dat we als notariaat op een keerpunt staan. Nu is het moment waarop we gezamenlijk het belang van het ambt moeten onderstrepen en de schouders eronder moeten zetten. Benadrukken wat we kunnen en waar we voor staan, nu en in de toekomst. Als hoogleraar kan ik daar natuurlijk ook al iets aan bijdragen, maar als woordvoerder denk ik nog meer. In het verleden heb ik me geregeld druk gemaakt over negatieve berichtgeving en bedacht wat ik daar allemaal tegenover zou willen stellen als het me zou worden gevraagd. Nu is mijn kans om dat te doen!

Stel, u bent het niet eens met het bestuur over een bepaald onderwerp. Met dit bestuur, of een volgend bestuur. Maar u zult als woordvoerder de mening van het bestuur (moeten) uitdragen. Hoe gaat u dat verenigen met uw onafhankelijkheid en deskundigheid als wetenschapper?

'Dit is een lastige maar logische vraag die ik ook met het bestuur heb besproken. Primair sta ik voor mijn mening en zal ik geen uitspraken doen die lijnrecht tegenover mijn eigen overtuiging staan. Dit neemt niet weg dat hoe dan ook steeds helder zal zijn in welke capaciteit ik iets zeg: als woordvoerder, als hoogleraar, als adviseur. Het melden van een bestuursstandpunt is natuurlijk niet automatisch mijn eigen standpunt, noch dat van de Universiteit of dat van NautaDutilh. Mochten er onderwerpen zijn waarbij er echt onoverkomelijke bezwaren opdoemen, dan kan ik mij overigens voorstellen dat iemand van het bestuur zich over dat onderwerp ontfermt.'

U hebt een behoorlijke lijst wetenschappelijke publicaties op uw naam staan. Ook schreef u een juridisch kookboek, Het Gerechtshof. Is koken een hobby van u? Wat doet u in uw vrije tijd, voor zover u die hebt?

'Koken is zeker een hobby en in mijn vrije tijd ben ik daar graag mee bezig, ook in een kookclub met enkele goede vriendinnen. Daarnaast lees ik graag en veel. Wel door en naast elkaar trouwens. Momenteel lees ik het boek van Michelle Obama over haar moestuin naast het boek van Joshua Foer, *Moonwalking with Einstein* over geheugentraining en het boek *Law & Literature* van Richard Posner, overigens gekregen van goede collega Frans Sonneveldt. Ook houd ik veel van tuinieren; vandaar dat het boek van Obama mij aanspreekt.

Zoals u zegt, heb ik drie kinderen, waarvan de oudste, in klas 2 van de middelbare school, en de middelste van 9 overhoord moeten worden en fanatiek sporten, met de bijbehorende rijschema's. De jongste van 2 met haar ontdekkingsdrift moet nog uit de keukenkastjes gehouden worden. Een uitstekende manier om los te komen van werkgerelateerde onderwerpen dus.' ■

.....

Nora van Oostrom-Streep (1972) is sinds 2008 hoogleraar Notarieel recht aan de Universiteit Utrecht. Daarnaast is zij adviseur bij NautaDutilh en raadsheer-plaatsvervanger in het gerechtshof in Arnhem. Verder doceert en spreekt zij regelmatig over notariële onderwerpen, onder meer voor de Grotius Specialisatieopleiding onroerend goed, VSO cursussen voor advocaten en voor de Stichting ter bevordering der notariële wetenschap. Van Oostrom is vaste medewerker van WPNR en lid van verschillende redacties en besturen, zoals de Nederlandse Juristen Vereniging, de vereniging voor Bouwrecht, de Stichting Beroepsopleiding Notariaat, de Stichting INIEP (Internationale en Nationale Estate Planning) en de redactieraad van dit blad.

.....

Financiën wil multidisciplinaire aanpak

Btw-carrouselfraude is in de Europese Unie een groot probleem. 'Nu constateren we carrouselfraude achteraf, maar we willen proberen deze fraude te voorkomen', zegt Carla van Rijn van het Coördinatiepunt btw-fraude van de FIOD. 'Daarom willen we belangrijke partijen zoals banken en het notariaat informeren over carrouselfraude.'

TEKST Wilma van Hoeflaken | BEELD Roel Ottow

Uit gegevens van de Europese Commissie blijkt dat de lidstaten van de Europese Unie (EU) op jaarbasis gezamenlijk zo'n 100 miljard euro mislopen als gevolg van btw-fraude – waar carrouselfraude een onderdeel van is. Ter vergelijking: de hele EU-begroting in 2010 bedroeg 142 miljard euro.

DOORDRAAIEN

Bij btw-carrouselfraude dragen ondernemers geen btw af aan de Belastingdienst, terwijl ze bij hun afnemers wel btw in rekening brengen. Er zijn altijd minstens drie bedrijven in verschillende EU-lidstaten bij betrokken. Er is vaak sprake van een ingewikkelde carrousel die eindeloos kan doordraaien, zodat er steeds meer geld verdwijnt in de zakken van de fraudeurs en niet bij de belastingdiensten in de EU terecht komt. Een voorbeeld: ondernemer A uit België levert goederen aan ondernemer B in Nederland. Omdat dit een levering in de EU is, levert A de goederen tegen het btw-tarief van 0 procent. A brengt dus geen btw in rekening en B hoeft niets af te dragen. B verkoopt de goederen in Nederland aan ondernemer C. B brengt nu wel btw in rekening. Die moet hij afdragen aan de Belastingdienst, maar dat doet hij niet. C heeft btw betaald aan B en C trekt dit bedrag van de belasting af als zogenaamde voorbelasting. Hij krijgt dit geld dus terug van de Belastingdienst. Vervolgens verkoopt C de goederen

weer door aan A in België. Tegen 0 procent, want het is weer een levering tussen EU-lidstaten. Zo begint de carrousel weer opnieuw. 'Dit is een heel eenvoudig voorbeeld', zegt Van Rijn. 'In de praktijk is het vaak ingewikkelder. Dan zijn er ook landen buiten de EU bij betrokken, waardoor het nog lastiger wordt om de carrouselfraude te traceren. Binnen de EU werken we nauw samen en is de uitwisseling van gegevens goed geregeld.'

MULTIDISCIPLINAIR

Carrouselfraude bestaat al lang. Het kwam al voor in de toenmalige Benelux, maar sinds de oprichting en uitbreiding van de EU kunnen er steeds meer landen bij betrokken worden. Nederland zette eind jaren negentig stevig in op de aanpak van carrouselfraude. 'Dat werkte goed', zegt Van Rijn. 'We zijn een klein, goed georganiseerd land met als voordeel dat de Belastingdienst en FIOD één organisatie vormen.' Maar het probleem bleef wel bestaan, het verplaatste zich naar andere lidstaten. 'En daar hebben we natuurlijk allemaal last van, want we betalen de Europese begroting met ons allen.' De laatste jaren doet het probleem zich echter ook in Nederland weer vaker voor. In een brief aan de Tweede Kamer eind mei 2012 schreef de demissionaire staatssecretaris van Financiën Weekers dat hij carrouselfraude multidisciplinair wil aanpakken, 'waarbij vanuit verschillende disciplines over en weer, waar mogelijk, meer in een vroeger stadium doelgericht gegevens over fraude worden verstrekt. (...)

'Het gaat bijna altijd om kleine, dure producten die gemakkelijk te vervoeren zijn en waar veel vraag naar is'

Bij deze multidisciplinaire aanpak worden de Belastingdienst, FIOD, het Openbaar Ministerie, Veiligheid en Justitie, Politie, instellingen van financieel toezicht, het bankwezen, belastingadviseurs en het notariaat betrokken.'

DOORVRAGEN

'Met al die partijen gaan wij nu in gesprek', zegt Menno Griffioen, handhavingsregisseur bij de Landelijke Toezichtsorganisatie van de Belastingdienst. 'Carrouselfraude is niet zo bekend, dus we willen meer bewustwording creëren. De fraudeurs hebben een infrastructuur nodig. Ze laten zich misschien voorlichten door belastingadviseurs, ze moeten naar de bank om een rekening te openen, naar de notaris om een nieuwe bv op te richten of een bestaande bv over te nemen en naar de Kamer van Koophandel om hun onderneming te laten inschrijven of iets aan te passen in een bestaande inschrijving.'

'Als zij weten wat carrouselfraude is en dat het op grote schaal voorkomt, gaan er eerder bellen rinkelen', vult Van Rijn aan. 'Als een notaris ergens geen goed gevoel over heeft, zal hij nu ook al doorvragen. Bovendien moeten notarissen op basis van de Wwft [Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme – red.] nu ook al melding doen van ongebruikelijke transacties. Wij zouden dan het liefst zien dat een notaris doorvraagt en een eventuele melding voorziet van veel

aanvullende informatie. Door die extra informatie is mogelijke carrouselfraude eerder zichtbaar en kan het wellicht voorkomen worden. Want dat is waar we naar streven. Niet achteraf constateren en erachteraan gaan, al blijven we dat uiteraard stevig doen, maar ook inzetten op voorkoming ervan. Want we kunnen dit als Belastingdienst en FIOD niet alleen, daar zijn we eerlijk in.'

STROMANNEN

Waaraan kan een notaris merken dat iemand die een bv overneemt of opricht van plan is carrouselfraude te plegen? 'Dat weet je natuurlijk nooit zeker', zegt Van Rijn. 'Je hebt geen bewijs. Maar er zijn wel indicatoren. Bij carrouselfraude wordt veel met stromannen gewerkt. Stromannen staan erom bekend dat ze weinig weten. Dat kan best een persoon zonder vaste woon- of verblijfplaats zijn die even 500 euro krijgt en meegaat naar de bank, de Kamer van Koophandel en de notaris. Hij kan zelf geen enkele vraag beantwoorden, omdat hij niets van de onderneming weet. Dan is er altijd iemand bij die het wel weet en antwoord geeft. Er zijn overigens ook

stromannen die wel honderd bv's op hun naam hebben, zogenaamde superkatvangers. Daar kan een notaris achterkomen door de Kamer van Koophandel te raadplegen. Dat is een openbare bron. Of de oprichter van de bv is een buitenlander die geen woord Nederlands spreekt, maar wel een handelsmaatschappij in Nederland wil beginnen. Dat is vreemd. Of de oprichter is iemand uit Pakistan die in Dubai woont, maar een Nederlandse bv wil. Allemaal voorbeelden waarvan je je kunt afvragen of het wel goed zit.' 'Of als het een bv betreft die geen vermogen of bezittingen heeft en de oprichter wil gaan handelen in mobiele telefoons', zegt Griffioen. 'Dat is een duur product. Hoe gaat hij zijn inkoop financieren?' Een indicatie kan ook zijn dat een ondernemer een bestaande bv overneemt en de oude beschrijving intact laat, maar er een nieuwe activiteit aan toevoegt. 'Dan is het een groentezaak en dat blijft zo, maar ze voegen er handel in mobiele telefonie aan toe. Of een beddenspecialist, met als toevoeging handel in CO₂-emissierechten', zegt Griffioen. 'Bij de Kamer van Koophandel zullen ze dan vragen:

wordt die handel in CO₂-emissierechten uw hoofdactiviteit? Als de ondernemer dan zegt: 'Nee hoor, dat doe ik er een beetje bij', verandert er bij de Kamer van Koophandel niets aan zijn branchecode. Dat is weer gunstig, want de groentezaak of beddenspecialist zal niet snel in verband gebracht worden met carrouselfraude.'

MAATSCHAPPELIJK PROBLEEM

'Bij carrouselfraude gaat het bijna altijd om kleine, dure producten die gemakkelijk te vervoeren zijn en waar veel vraag naar is', zegt Van Rijn. 'Oude statenbijbels niet, al zijn ze kostbaar, want daar zijn er te weinig van en de vraag is beperkt. Maar mobiele telefoons wel. Al is het natuurlijk zeker niet zo dat iedereen die in mobiele telefoons gaat handelen uit is op carrouselfraude. Het zijn vaak verschillende indicatoren in combinatie met elkaar.' Op de website van de Belastingdienst staat een overzicht van artikelen die carrouselfraudegevoelig zijn. Dit overzicht wordt geregeld geactualiseerd. Momenteel staan op het lijstje edelmetalen, zoals platina, auto's, CO₂-emissierechten, mobiele telefoons en diverse computeronderdelen. Carrouselfraude is een maatschappelijk probleem, stellen Van Rijn en Griffioen. Dat is ook wat de staatssecretaris aan de Tweede Kamer schrijft: 'Het raakt niet alleen de schatkist, maar ook het bonafide bedrijfsleven en daarmee indirect ook de Nederlandse consument. Aldus wordt de gehele samenleving geschaad.' ■

“Voor ons is het gewoonweg een vereiste dat we één aanspreekpunt hebben.”

Quantaris stelt de klant centraal

En dat is niet zomaar een loze kreet. We leggen continu ons oor te luister bij u; de notaris. In de huidige markt wil ieder notaris kantoor zich immers onderscheiden en dat vraagt om ICT-oplossingen op maat.

Daarbij staat de optimalisatie van uw notariële bedrijfsvoering centraal. Uw input vertalen we naar een inzichtelijk en beheersbaar informatiesysteem. Overtuig uzelf en bezoek onze website voor alle relevante informatie.

U nomine dno nro dno qd tunc iuno q aduente eadem mltis dno... Mensis Augusti die septima. In presentia meo...

Ego Lambertus de Sisto dno de scto hylario publico iudice antea notario nro... Ego vero dno iudice ead de hanc pte ad notoriam robore firmatione sigilla nro...

Prof. mr. A.Fl. Gehlen, emeritus hoogleraar en oud-notaris te Herlen: 'Deze Latijnstalige akte behoort tot de oudste notariële akten die in ons land tot dusverre bekend zijn. Hij werd in Maastricht in de kapittelkerk van St.-Servaas op 16 augustus 1292 gepasseerd door de op keizerlijk gezag gecreëerde openbare notaris Lambertus de Traiecto uit de Maas-trichtse St.-Hylariuswijk.

Het is goed mogelijk dat dit Maastrichts notarieel juweel zelfs als de oudste notariële akte kan worden aangemerkt. Partijen bij de akte waren enerzijds Udo de Colmont, pastoor van het nabij Maastricht gelegen kerspel Heer, en anderzijds de deken en nog een drietal kanunniken van het St.-Servaaskapittel. Udo deed bij deze akte afstand van zijn nog mogelijke tiend-rechten in de parochie Heer

en omgeving ten behoeve van het kapittel. Tiend-rechten waren door de grondeigenaren verschuldigde rechten (belastingen) op een tiende deel van de opbrengsten van hun veldgewassen. Aan de voet van de akte staat, overeenkomstig de voorschriften, het signet van de notaris. Door Udo werd de akte nog bezegeld. Dat zegel is helaas verloren gegaan.

De akte bevindt zich in het Historisch Centrum Limburg te Maastricht, Archief Kapittel van St.-Servaas, inventarisnummer 384.'

..... Hebt u ook een beeld, schilderij of ander bijzonder voorwerp dat te maken heeft met het notariaat, mail dan naar nm@knb.nl. ....

Notaris kan inbreng niet controleren

Zorgplicht bij oprichting flex-bv onduidelijk

Vanaf 1 oktober kun je een bv oprichten zonder minimumkapitaal, zonder bankverklaring en zonder accountantsverklaring. De notariële oprichtingsakte blijft verplicht, terwijl de oprichter daarin ook zelf moet blijven verklaren of de aandelen zijn volgestort en wat hij inbrengt. In hoeverre heeft de notaris een zorgplicht om te controleren of die verklaring wel juist is? En in hoeverre verschuift de zorgplicht van de accountant naar de notaris? Accountant Harm Borrie en notaris Wessel Bosse discussiëren erover.

TEKST Lex van Almelo | FOTO Truus van Gog

De verplichting om bij het oprichten van een bv langs de notaris te gaan, verdwijnt. En de verplichting om 18.000 euro startkapitaal te storten ook. 'Door beide maatregelen dalen de administratieve kosten van het oprichten van een bv met 90 procent.' Dat was de strekking van een veelbelovend persbericht dat het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie een jaar geleden uitbracht over de plannen voor een wetsvoorstel.

POORTWACHTER

De afschaffing van de oprichtingsakte is niet doorgegaan. Wel is de verplichting gesneuveld om een bank- of accountantsverklaring over te leggen in de gevallen waarin de oprichter vrijwillig kapitaal inbrengt in de bv. Sinds 1 oktober heeft de oprichter van een bv daardoor geen bankverklaring meer nodig om aan te tonen dat hij contant geld heeft gestort op de aandelen. En als hij in natura inbrengt, hoeft hij de waarde daarvan niet meer te staven met een accountantsverklaring. Volgens registeraccountant Harm Borrie doemt daardoor de vraag op of je van een notaris mag verwachten dat deze zich ervan verzekert dat de storting echt is gedaan. 'Uit recente tuchtrechtelijke uitspraken blijkt dat de notaris

steeds meer wordt gezien als poortwachter voor de maatschappij als hij bij juridische transacties wordt betrokken. Het is daarom voorstelbaar dat de rechter ooit een notaris aansprakelijk acht voor de schade die een derde lijdt doordat deze zaken heeft gedaan met een bv waarvan het kapitaal nooit blijkt te zijn gestort en de aandeelhouder dat ook niet meer kan. Moeten de bankverklaring en het accountantsonderzoek daarom worden vervangen door eigen onderzoek van de notaris?'

UITKERINGSTEST

Wessel Bosse, notaris en auteur van *De Flex BV Tekst & Toelichting*: 'De bank- en accountantsverklaring zijn niet alleen afgeschaft vanwege de lastenverlichting, maar ook omdat die niet garanderen dat de aandelen daadwerkelijk zijn volgestort. De notaris kan dat ook niet. Maar de notaris passeert wel een oprichtingsakte waarin staat dat het bestuur van de bv zegt of de aandelen door de inbreng zijn volgestort. Het bestuur maakt de beschrijving van wat er wordt ingebracht en de bestuurders zijn persoonlijk aansprakelijk wanneer die beschrijving achterwege blijft of niet deugt.' Harm Borrie: 'Maar wat nu als een crediteur van de bv zijn geld wil hebben en er bij de bestuurders niets te halen valt? Dan is de kans groot dat de crediteur de notaris aansprakelijk stelt.' Wessel Bosse: 'Ja, die kans bestaat, wij zijn nu

eenmaal verplicht verzekerd tot 25 miljoen euro en daarom denken gedupeerden helaas vaak: "Hij is notaris dus daar is geld te halen."' Harm Borrie: 'Terwijl een aansprakelijkheidsverzekering voor bestuurders niet verplicht is.' Wessel Bosse grijpt naar zijn handboek over de flex-bv. 'Volgens Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek is controle vooraf niet meer nodig. Op Kamervragen heeft de staatssecretaris geantwoord dat de wet niet leidt tot uitbreiding van het takenpakket van de notaris. De controle van de notaris is beperkt tot het naleven van de formaliteiten. De waarde van de inbreng hoeft hij niet te controleren. Het systeem van de nieuwe wet is dat de controle op wat er in gaat, wordt vervangen door een toets op wat er uit gaat, de uitkeringstest. De bv mag namelijk alleen uitkeringen doen als zij dan nog een jaar aan haar verplichtingen kan voldoen. Volgens de memorie van toelichting moet het bestuur daarvoor financiële deskundigheid in huis hebben of externe financiële deskundigen inschakelen.' Harm Borrie: 'Je kunt er nog een discussie over voeren of die termijn niet langer moet zijn. Bij een wettelijke controle moet de accountant beoordelen of de onderneming op langere termijn kan voldoen aan haar verplichtingen. Maar bij de inbreng hoeft-ie nergens meer naar te kijken. Ik vraag mij af of dat goed is voor de crediteuren. Als er bij de bestuurders niets te halen valt, zullen die toch zeggen: "Notaris, wat heb je gedaan?"'

De controle op wat er in gaat, wordt

vervangen door een toets op wat er uit gaat, de uitkeringstest

Wessel Bosse (l) leest Harm Borrie (r) voor uit eigen werk.

Wessel Bosse: 'Daarop hoef je volgens Boek 2 niet meer te letten. De vraag is wel: wat zet je in de oprichtingsakte?'

GEEN BESCHERMING

Wessel Bosse: 'In de oprichtingsakte verklaart de oprichter in hoeverre de aandelen zijn volgestort. Als de verklaring evident onwaar is, werk ik niet mee aan de oprichting. Bijvoorbeeld als er staat dat een roestige fiets 10 mille waard is. Maar in de meeste gevallen kan ik niet controleren of de aandelen inderdaad zijn volgestort. Ik zal de cliënten wel adviseren over de consequenties, namelijk dat de bestuurders aansprakelijk zijn wegens onbehoorlijk bestuur als de aandelen toch niet volgestort blijken.'

Harm Borrie: 'De kans bestaat dan dat de crediteuren de klos zijn als zij uiteindelijk achter het net vissen.'

Wessel Bosse: 'Bij de flex-bv kunnen crediteuren geen bescherming ontfemen aan wat de onderneming in gaat. Dat staat met zo veel woorden in de memorie van toelichting. Wel heeft de tuchtrechter geoordeeld dat de notaris rekening moet houden met de belangen van derden. Denk aan de eerste hypotheekhouder bij het vestigen van een tweede hypotheek en aan ABC-constructies.'

Harm Borrie: 'In mijn praktijk heb ik regelmatig inbrengtransacties met een waarde van boven de 100 miljoen euro. Als de inbreng niet juist wordt beschreven, door bijvoorbeeld een

onjuiste waardering van een ingebrachte buitenlandse minderheidsdeelneming, kan dat verstrekken gevolgen hebben. Het bestuur heeft er belang bij om een goed gedocumenteerd dossier op te bouwen, waarbij een specialist heeft gekeken naar de waarde van de inbreng.'

ZORGPLICHT

Wessel Bosse: 'Maar zolang het uitgangspunt van de wetgever is dat hier op de notaris geen zorgplicht rust, schakel ik niet uit eigen beweging een deskundige in. Want dan lopen de kosten voor de cliënt alleen maar op. Nu kost een oprichtingsakte ongeveer 800 euro. Er zijn zelfs notarissen waar je voor 325 euro een bv kunt oprichten.'

Harm Borrie: '800 euro is eigenlijk veel te weinig als een notaris zijn werk goed doet. Een accountantsverklaring bij inbreng van een eenmanszaak waar je zelf de jaarrekening hebt samengesteld, kost gemiddeld al 1.000 euro. Overigens is het de vraag of het bestuur zijn accountant niet alsnog de beschrijving van de inbreng zal laten opstellen. De werkzaam-

heden om tot een goede beschrijving te komen, moeten dan alsnog worden gedaan. En dan dalen de administratieve lasten uiteindelijk niet zoals de bedoeling was.' ■

NIEUW BIJ DE FLEX-BV:

- het verplichte minimumkapitaal van 18.000 euro wordt afgeschaft;
- crediteuren worden beschermd door een uitkeringstest: er mag in beginsel alleen winst worden uitgekeerd aan de aandeelhouders als er genoeg geld overblijft om nog een jaar lang te voldoen aan de lopende verplichtingen. Als de bv dat niet kan en er toch wordt uitgekeerd, zijn de bestuurders en aandeelhouders persoonlijk aansprakelijk;
- aandelen kunnen voortaan vrij overdraagbaar zijn;
- in de statuten kun je een flexibele verdeling van het stemrecht mogelijk maken.

Bron: Wessel Bosse, *Flex BV Tekst & Toelichting*, Berghauser Pont Publishing 2012

M BLIJFT INNOVEREN

ONBEPERKTE INLOOP & ONBEPERKTE UITLOOP

VOOR ONZE BEROEPSAANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERING

Sinds 2007 ontwikkelt Mutsaerts onder M-verzekeringen voor advocaten, notarissen, accountants en gerechtsdeurwaarders speciale verzekeringen, hetgeen ertoe heeft geleid dat wij inmiddels een bekende naam in deze beroepsgroepen zijn en een substantieel marktaandeel hebben verworven. Onze dienstverlening is op maat voor zowel eenmanszaken, kleine en grotere maatschappen, NV's of coöperaties.

De producten van M kenmerken zich doordat zij afgestemd zijn op uw risico's en behoeftes en dat in collectiviteit de beste afspraken met (her)verzekeraars gemaakt zijn. Naast de advisering in de beste producten staat een hoog niveau van dienstverlening en service bij M voorop.

De producten van M blijven continu in ontwikkeling. Zo kunt u nu een arbeidsongeschiktheidsverzekering met eindleeftijd 67 afsluiten en is bij de M-beroepsaansprakelijkheidsverzekering standaard het in- en uitloopriscio onbeperkt meeverzekerd.

Neem contact met ons op voor een offerte of een vergelijking met uw huidige polissen. U zult verbaasd zijn over het resultaat. **Een premiebesparing op uw huidige verzekeringen van 20 tot 70% over de looptijd is meer regel dan uitzondering.** Heeft u nog tips voor verdere innovaties? Dan nodigen wij u van harte uit contact met ons op te nemen.

PENSIOENLEEFTIJDPROEF

VOOR ONZE ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSVERZEKERING

Nieuw

M-ALL RISK KANTORENPOLIS

Uw opstal, inventaris, bedrijfsschade en kunst verzekeren met ongekend uitgebreide voorwaarden

en tegen een zeer scherpe premie? Dat kan bij de M-All Risk Kantorenpolis.

In tegenstelling tot gebruikelijke voorwaarden op uitgebreide condities, bieden wij dekking op basis van All Risk voorwaarden. Dit houdt in dat vrijwel alle van buiten komende onheilen verzekerd zijn.

M-VERZEKERINGEN
EXCLUSIEF VOOR ADVOCATEN, NOTARISSEN, GERECHTSDEURWAARDERS EN ACCOUNTANTS

Ruud van Gerven in gesprek met Magda Berndsens (tweede van rechts).

Michiel van Nispen is vol aandacht bij de executieveiling.

De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) organiseert voor politici en beleidsmakers een serie werkbezoeken om het werk, de rol en de positie van de notaris onder de aandacht te brengen. Magda Berndsens (D66) en Michiel van Nispen (SP) beten deze maand het spits af. Een korte impressie.

TEKST Mechtelt Lindenhovius | FOTO'S Truus van Gog

Dit is mijn eerste werkbezoek aan een notariskantoor. Via de wetsvoorstellen rol ik een beetje in deze portefeuille.' Tweede Kamerlid Berndsens heeft het dan over het wetsvoorstel met betrekking tot partneralimentatie en het initiatiefwetsvoorstel over het huwelijksvermogensrecht. Aan dat laatste voorstel legt zij deze maanden de laatste hand. En dát voorstel zal – naar verwachting – de notariële gemoederen flink gaan bezighouden.

VOORLICHTING

Berndsens licht het voorstel toe aan notarissen Aniel Autar en Peter Kooijman tijdens haar bezoek aan hun kantoor in Rotterdam. Ook de voorzitter van de KNB, Ruud van Gerven, is aanwezig. Berndsens: 'Kern is dat toekomstige echtgenoten een keuze moeten maken tussen verschillende trouwvarianten: de algehele gemeenschap van goederen, twee opties voor de beperkte gemeenschap en huwelijkse voorwaarden.' De aanwezige notarissen reageerden op zich positief, maar zagen ook grote praktische bezwaren. Autar: 'Gaaf de ambtenaar van de burgerlijke stand de voorlichting doen? Daar zet ik mijn vraagtekens bij. Juist de rol van de notaris moet in dit traject naar voren worden gehaald en uitgebreid. Hij is bij

uitstek de persoon om de gevolgen van hun keuze aan het aanstaande bruidspaar uit te leggen.' Ook voor Berndsens is goede voorlichting essentieel voor het plan, maar of de notaris die moet geven? Dat ligt politiek gezien gevoelig, aldus de politica.

SPANNEND

Ook de onlangs ontstane commotie over de notariskosten bij executieveilingen werd besproken. Uit het onderzoek van het ministerie van Veiligheid en Justitie blijkt volgens Van Gerven dat die wel redelijk zijn. Ook benadrukte hij dat de KNB groot voorstander is van een spoedige afhandeling van het wetsvoorstel rondom executieveilingen. 'Daardoor verbetert de positie van de particuliere koper op een veiling enorm. Dat is goed voor de veilingopbrengst en dus voor de veiling in het algemeen'. Eenzelfde verhaal vertelde Jef Oomen, notaris bij Huijbregts Notarissen en Adviseurs en KNB-bestuurslid, ook aan Michiel van Nispen, beleidsmedewerker voor de SP-Tweede Kamerfractie. Voor de verkiezingen stond hij op de verkiesbare plek 17 op de SP-kandidatenlijst, maar helaas voor hem bepaalde de kiezer op 12 september anders. Van Nispen liet zich door kandidaat-notaris Aline Rosenbrand-Biesheuvel eerst informeren over de gang van zaken op een executieveiling, waarna hij de veiling Oost-Brabant in Vught

bezoekt. Na afloop noemde de beleidsmedewerker de sfeer op de veiling 'spannend'. 'Ik vind het niet echt laagdrempelig voor particulieren. Mensen moeten snel beslissen. Volgens mij kan dat beter, bijvoorbeeld door dat internetveilen wat in het nieuwe wetsvoorstel staat.'

VOORBEELDEN

Over de rol van de notaris in het rechtsverkeer was de SP'er duidelijk. 'De SP bekijkt dat van geval tot geval. Bijvoorbeeld bij de echtscheiding vonden wij dat de huidige praktijk al voldoende functioneerde. Daarom stemden wij tegen een rol voor de notaris. Maak steeds de toegevoegde waarde van de notaris duidelijk. Kom met voorbeelden die laten zien welke nadelige rechtsgevolgen er door zijn tussenkomst worden voorkomen. Dat vindt de SP belangrijk om te weten.' ■

ANDERE WERKBEZOeken

Op 12 november gaat Ard van der Steur (VVD) naar de Vastgoedveiling Holland Midden. 15 november woont demissionair staatssecretaris Teeven de executieveiling in Gilze bij. Daaraan voorafgaand bezoeken beide politici een notariskantoor.

Accountancy is ons vak
het Notariaat ons specialisme

25 jaar

BNA *Bureau Notariaat & Advocatuur*
Meesters in accountancy

25 JAAR GELEDEN BEGONNEN ALS

PION(IER)

NU

Grootmeester

IN 1987 BEGONNEN ALS PION(IER), IN 2012 GROOTMEESTER!

BNA is als administratiekantoor begonnen, en in 25 jaar uitgegroeid tot de grootste branche-accountant binnen het Notariaat. Sinds de oprichting van BNA in 1987 is de notariële wereld sterk veranderd. En deze verandering zal zich nog verder doortrekken. De nieuwe Notariswet zal een van de ontwikkelingen zijn die invloed heeft op uw bedrijfsvoering. Als BNA volgen wij de ontwikkelingen op de voet. Wij helpen u bij het tactisch schaakspel dat de notariële onderneming tegenwoordig is.

WIJ ONDERSTEUNEN U DAAR, WAAR U HET NODIG HEEFT
Daar zijn wij groot mee geworden!

Rosemarie Wielinga-de Winter RA
Pieter den Ouden AA

Oude Utrechtseweg 26-28
3743 KN Baarn
Postbus 1008
3740 BA Baarn

T (035) 693 64 44
F (035) 693 95 55

info@bna-lodder.com
www.deNotarisPraktijk.nl

‘Notaris, promoot de voordelen van de VvE!’

Naam: Noortje Vegter
Leeftijd: 29
Geboorteplaats: Nijmegen
Studie(s): Nederlands recht (afstudeerrichtingen Privaatrecht en Strafrecht) aan de Rijksuniversiteit Groningen
Onderzoek: ‘De vereniging van eigenaars’
Gepromoveerd: 20 september 2012

‘Het gebruik van elektronische communicatiemiddelen dient in statuten te worden opgenomen’

Eigenlijk is het helemaal niet zo slecht gesteld met de verenigingen van eigenaars (VvE's) in Nederland. Sterker nog: ze functioneren behoorlijk goed. De problemen op het gebied van transparantie, besluitvorming, handhaving en beheer zijn minder groot dan verwacht. En er is een taak voor de notaris: voorlichting geven. Dit blijkt uit het promotieonderzoek ‘De vereniging van eigenaars’ van Noortje Vegter waarmee zij 20 september promoveerde.

TEKST Jessica Hendriks | FOTO Truus van Gog

Wat zijn de belangrijkste resultaten?

‘De algemene conclusie is dat VvE's in Nederland behoorlijk goed functioneren. Het deel van de koopappartementen dat helemaal niet actief wordt beheerd, is beperkt. Ongeveer driekwart van de VvE's functioneert geheel formeel: heeft een bestuur, vergadert minimaal één keer per jaar, int periodiek een financiële bijdrage, houdt een reservefonds in stand en beschikt over een meerjarenonderhoudsplan en een gezamenlijke verzekering. In 65 procent van de appartementencomplexen is sprake van achterstallig onderhoud, maar er zijn er weinig waarbij er ernstig achterstallig onderhoud is. Als dit wel zo is, komt dat bij kleine verenigingen vooral door slechte onderlinge verhoudingen en bij grote VvE's door een bestuur dat slecht functioneert.’

Hoe is dit op te lossen?

‘De communicatie kan in de meeste gevallen beter. Het gebruik van elektronische communicatiemiddelen zoals sociale media zou eigenlijk in de statuten moeten worden opgenomen, zodat eigenaren meer betrokken raken. In kleine VvE's kan besluitvorming

volledig plaatsvinden door moderne communicatiemiddelen. Bij grote VvE's is het goed om het bestuur in de statuten meer informatieplichten op te leggen.’

Wat kunnen notarissen met het onderzoek?

‘In eerste instantie is het van belang dat notarissen nauwkeurig werken bij het opstellen van een akte van splitsing. Het moet goed duidelijk zijn welke delen van het appartementencomplex gezamenlijk zijn en welke privé. Dit neemt onduidelijkheid bij de appartements-eigenaren weg en voorkomt discussie over de te betalen bijdrage aan de VvE. Daarnaast is er nog een grote rol voor de notaris weggelegd in het adviseren van appartements-eigenaren. Dat is lastig omdat notarissen niet aanwezig zijn bij het tekenen van het koopcontract, maar toch is het belangrijk om bij de overdracht ter sprake te brengen. Al is het maar om duidelijk te maken dat een VvE belangrijk is en wat de voordelen zijn.’

Waarom promoveren met een onderzoek naar VvE's?

‘In 2007 werd ik gevraagd door de sectie Notarieel recht van de universiteit in Groningen om dit onderzoek te doen. Het idee lag al klaar,

iemand hoefde het alleen nog maar op te pakken. Er was al aan gewerkt door iemand anders, maar diegene kon het vanwege omstandigheden niet afmaken. Ik kreeg er vier jaar voor. Dan ga je nadenken: wil je dit, vier jaar lang? Maar ik was meteen enthousiast over het onderwerp, dus besloot het aan te nemen.’

Wat was het doel van het onderzoek?

‘VvE's hebben een ingewikkelde rechtsstructuur. Het is een combinatie van regels van verenigingsrecht en goederenrecht. Hier worstellen juristen nog weleens mee. De bedoeling was om meer inzicht te krijgen in deze zaken en de juridische en praktische kant gelijk te laten lopen. Daarnaast wilde ik structurele oplossingen formuleren voor slecht functionerende VvE's.’

Hoe verliep het onderzoek?

‘Je gaat je inlezen om achter problemen te komen. Vervolgens baken je je onderwerp af. Ik heb toen een hoofdstukkenindeling gemaakt en kreeg daardoor al een aardig idee over wat ik wilde weten. Als ik ergens mee zat, kon ik terugvallen op Leon Verstappen [hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Groningen – red.]. Pas na een halfjaar ben ik echt begonnen met schrijven. Als laatste heb ik de interviews afgenomen. Dit omdat ik graag volledig ingelezen en voorbereid op pad ga.’ ■

En
verder:

‘Echtscheidingen horen echt bij ons’

‘Samen heb je de ruimte om klappen op te vangen en te investeren’

Jan Gmelich Meijling is notaris en mediator in het Zeeuwse Goes. Een van zijn specialismen is de echtscheiding. Zijn kantoor is vorig jaar gefuseerd, waarmee De Zeeuwse Alliantie ontstond.

TEKST Arnoud Veilbrief | FOTO Truus van Gog

Notarissen zijn nog niet zo actief in de echtscheidingsmarkt. Tot mijn verbazing, moet ik zeggen. Want bij een echtscheiding komt nu juist alles samen wat een notaris te bieden heeft. Vertrouwen, bovenpartijdigheid en de deskundigheid om zaken zo goed mogelijk te regelen. Ik zie niet in waarom advocaten dat beter zouden doen dan wij. Het is natuurlijk wel zo dat wij de mensen krijgen die bereid zijn om een oplossing te zoeken. Vechtscheidingen krijgen wij niet, die mensen zoeken een advocaat. Toch denk ik dat er nog een wereld te winnen is.’

VAARDIGHEDEN

‘Het is weleens frustrerend om mensen uit elkaar te zien gaan, ook al ken je ze niet. Soms denk je: “Zouden jullie niet nog een poging doen? Denk je echt dat het geluk bij een ander te vinden is?” Maar over die therapeutische neiging die je weleens op voelt komen, moet je je heen zetten. Het is hún beslissing, mijn taak is het om hen zakelijk en persoonlijk zo goed mogelijk te begeleiden.’

‘Om dat proces harmonieus te laten verlopen, heb je wel wat vaardigheden nodig. Ten eerste moet je een zekere afstand bewaren, maar je moet er natuurlijk niet volkomen emotioneel bij zitten. Om ruzies te voorkomen, zeg ik altijd: “Het verleden is hier en nu niet interessant, alleen de toekomst telt.” En als er toch een sfeer van verwijten dreigt te

ontstaan, breng ik het onderwerp op de kinderen. Dat brengt de rust bijna altijd terug, want iedere ouder wil het beste voor zijn kinderen.’

SCHEIDINGSZAKEN

‘Er valt veel te regelen. Wat samen is opgebouwd, moet worden verdeeld. Twee levens die in elkaar verstrengeld zijn geraakt, moet je helpen te ontwarren. Neem het huis. Daar zit vaak een overwaarde op, want Zeeuwen zijn vrij spaarzaam. Die moet je eerlijk verdelen. Maar je krijgt niet meer zo gemakkelijk een hogere hypotheek van de bank om die overwaarde uit te betalen. En zo’n groot bedrag hebben de mensen ook niet altijd op de bank. Dus dan ga je zoeken naar een oplossing. Kan het misschien in een lening worden omgezet? Steeds vaker zie je ook dat de familie bijspringt, ook bij de aankoop van een huis door een jong stel. Ik raad het mensen ook aan. Waarom zou je je geld tegen 2 procent rente op de bank zetten, waarna je kinderen het tegen 6 procent kunnen lenen? Dan kun je je geld toch veel beter aan je kinderen lenen? En regel het netjes. Ik maak er een mooie akte van, waardoor de ouders even veel zekerheidsrechten hebben als de bank.’

‘Dat is trouwens ook het mooie van een scheidingszaken, het levert heel veel opdrachten op. De uren, het sluiten van een convenant, een nieuwe hypotheekakte, het uitbetalen van de overwaarde van het huis, het aanpassen van het testament, soms ook de leveringsakte

van een nieuw huis. *De spin-off* is flink. Ik zei het al, echtscheidingen horen echt bij ons.’

FUSIE

‘Sinds vorig jaar zijn we gefuseerd met een kantoor in Middelburg en heten we De Zeeuwse Alliantie. We realiseerden ons de laatste jaren steeds meer dat we te klein en daardoor te kwetsbaar bleven om topkwaliteit en continuïteit aan onze klanten te bieden. Onze medewerkers zijn buitengewoon trouw, maar als er een opstapt, valt er zomaar een gat. En een vacature heb je niet direct opgevuld in Zeeland, dat is gewoon zo. Samen heb je de ruimte om klappen op te vangen en te investeren. Een cliënt zal nooit te horen krijgen dat degene die zijn dossier behandelt met vakantie is. Naast de familierechtpraktijk hebben we ook een ondernemingsrechtpraktijk en een onroerendgoedpraktijk. Door onze omvang en onze specialistische kennis zijn we voor bedrijven en projectontwikkelaars een vanzelfsprekende partner. De fusie was een gouden kans en ik ben heel erg blij dat we dit gedaan hebben.’

VADER

‘Mijn vader was een bekend politicus. Hij is afgelopen zomer overleden. Het overkomt me nog steeds dat mensen vragen: “Bent u misschien de zoon van...?” Dat vind ik nooit vervelend, integendeel. Het is fijn om te merken dat hij herinnerd wordt. Hij zag er natuurlijk uit als een über-VVD’er met die krijtstreep en zijn hele voorkomen, maar iedereen die hem kende, mocht hem. Voor de grap zei ik weleens tegen hem: “Ooit vragen ze aan jou: bent u misschien de vader van die notaris uit Goes?” ■

EEN UITVAART REGELEN IN EEN FINANCIËEL LASTIGE SITUATIE

Het is voor niemand nodig om zich in de schulden te steken voor een uitvaart! Dat kan anders met Uitvaart Compact.

Juist voor mensen die bij leven hebben aangegeven geen behoefte te hebben aan alle extra's bij een uitvaart. Of als er geen of weinig familie of kennissen zijn. Ook komt het voor dat mensen de kosten voor een complete uitvaart niet kunnen betalen. Voor al deze mensen is er Uitvaart Compact. Een wezenlijk andere uitvaartvorm, met alle zorg en kwaliteit. Kortom een stijlvol afscheid.

Uitvaart Compact is geheel via internet, **uitvaartcompact.nl**, of telefonisch via 0800 5080 direct te regelen. Vooraf regelen is ook mogelijk. Uitvaart Compact kent drie vormen van dienstverlening voor een vaste, zeer lage prijs:

- **Compact Basis**
€ 1200 crematie / € 1300 begrafenis
- **Compact Essentie**
€ 1900 crematie / € 2000 begrafenis
- **Compact Compleet**
€ 3000 crematie / € 3100 begrafenis

UITVAART COMPACT, VASTE LAGE PRIJS, GEEN VERRASSINGEN ACHTERAF

PC Hooft *Uitvaart Compact*
GOEDKOOPSTE UITVAART ONLINE

Kijk hoe Uitvaart Compact werkt

Voor inlichtingen over tarieven, plaatsingen en
combinatiekortingen van **commerciële** en **personeelsadvertenties** in:

Notariaat
magazine

WPNR

Novocatie.nl

kunt u contact opnemen met:

Sales & Services, contactpersoon: Gerrit Kulsdom
Tel. 0229 - 211 211, E-mail: administratie@salesandservices.nl

Klumpers

Wij zijn inkopers van
GOUD - ZILVER - DIAMANT
Bel ons voor een vlotte afhandeling: 070 363 1515

De opbrengst wordt per omgaande op de derdenrekening overgemaakt.

Klumpers Goud- & Diamanthehandel bv Nieuwstraat18-b 2266 AD Leidschendam
Telefoon: 070 363 1515 Fax: 070 345 3045 Email: dezaak@klumpers.info BTW: NL006167548.B01 KvK: 27096327
Postbankrekening: 6330 Bankier: ING Den Haag rekeningnummer 66 77 66 995

Een zachte landing (on)mogelijk?

Bij het tweede nazomerevent van Van Antwerpen Accountancy werd een viertal lezingen aangeboden waarvan twee, van Hans Stubbé en Geert Pieter Vermeulen, met ruime aandacht voor de crisis. Dit leverde een boeiende middag op. Hierna volgen de hoofdlijnen van die voordrachten met een enkele kanttekening van mijn kant.

Het aantal notarissen is over de afgelopen 4,5 jaar afgenomen van 1.483 (begin 2008) tot 1.402 (augustus 2012) of met 5,5 procent. Het aanbod van voor het notariaat bestemde werkzaamheden daalt echter beduidend fors. Zo is het aantal onroerendgoedakten in die periode meer dan gehalveerd; dit in combinatie met dalende tarieven. Tel daarbij op de thans nog niet bekende effecten van een krimpend domeinmonopolie en dan wordt duidelijk dat er nu maar ook in de nabije toekomst een fors aantal notarissen boventallig wordt. Het precieze aantal laat zich moeilijk raden; duidelijk is wel dat een ingrijpende sanering op komst én onvermijdelijk is. Voor het perspectief op het notariaat als geheel is nog van belang dat de kantoren in omvang krimpen met als gevolg dat bij kleinere fullservicekantoren minder specialisten aanwezig zijn; de fullservicedienstverlening komt onder druk te staan.

SANERING

Een koude sanering door en op de markt zal rigide gevolgen hebben. Een groot aantal notarissen zal zich tot de laatste snik verzetten tegen het om financiële redenen staken van de onderneming. Het lijkt onvermijdelijk dat kantoren omvallen. Een dergelijke sanering zal niet alleen gepaard gaan met relevante (imago)schade voor de betrokken notaris maar ook voor het collectieve notariaat. Als vanzelf wordt de vraag zichtbaar of de sanering van een kantoor meer tijdig kan worden gestart. Ik kan mij hierbij een

rol voorstellen voor het Bureau Financieel Toezicht (BFT) als toezichthouder en voor de KNB als orde.

NIEUWE TOEZICHTSNORMEN

Het BFT zal met ingang van 1 januari aanstaande integraal toezicht voeren over het notariaat. Het is hoogstwaarschijnlijk dat de relevante gegevens van iedere notaris thans bekend zijn bij het BFT. Wat nu als een notaris met de hakken over de sloot voldoet aan de financiële eisen, maar waarbij het BFT op alle overige meetpunten rode stoplichten ziet? Dit leidt tot de gedachte dat het BFT zich in haar rol van toezichthouder bij uitstek kwalificeert om bij een dergelijke notaris tijdig aan de bel te trekken met als uiterste consequentie dat de Kamer voor het notariaat de notaris ontzet. Maar actie door het BFT op andere dan financiële parameters zit er op korte termijn echter niet in, zo deelde BFT-directeur Geert Pieter Vermeulen desgevraagd mee. Thans zijn namelijk alleen de financiële normen ingevuld; de invulling van andere normen laat nog op zich wachten.

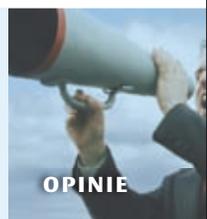
ROL KNB

Nu het BFT wacht op invulling van de nieuwe normen, is er reden temeer om (ook) de KNB een dergelijk rol toe te dichten. Tot de taak van de orde behoort immers 'de zorg voor de eer en het aanzien van het notarisambt'. De KNB ziet inderdaad voor zichzelf hier een rol weggelegd. Kortheidshalve verwijs ik voor haar (nieuwe) inzichten naar pagina 32 van de pas gepresenteerde visie *Met recht vooruit*.

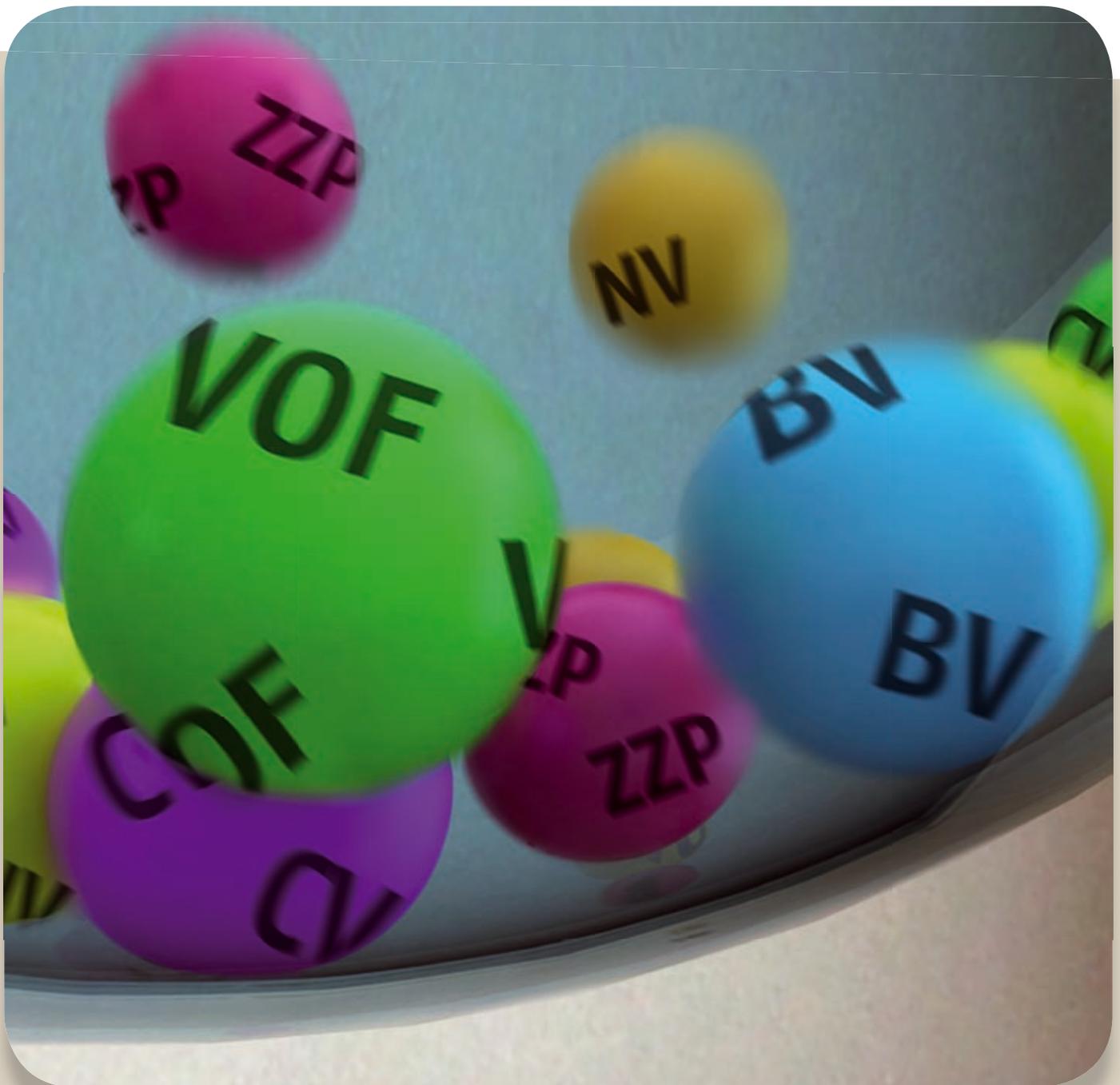
BINNEN BOORD HOUDEN GEDEFUNGEERDE NOTARISSEN

Als laatste noem ik het alternatief dat het notariaat zelf de mouwen opstroopt en doet aan beperking van de (immateriële) schade. Hans Stubbé hield een hartverwarmend betoog waarbij hij als oplossing presenteert dat notarissen die hun onderneming moeten staken in dienst kunnen treden bij bestaande kantoren. Een sympathiek idee waardoor op korte termijn zowel de individuele als ook de collectieve schade wordt beperkt. Er dienen zich wel enkele lastige keuzes aan. Indien de bestaande kantoren gedefungeerde notarissen in dienst gaan nemen, als bijvoorbeeld toegevoegd notaris, dan wordt de schade inderdaad zo veel als mogelijk gereduceerd. Maar er blijven wel meer notariële juristen binnen boord dan er plaats is op de markt. Het focussen op het binnen boord houden van gedefungeerde notarissen heeft echter een grote impact op mogelijkheden tot instroom van afgestudeerde kandidaat-notarissen. Een positief effect is weer dat de kantoren die wel overleven eerder op hun fullserviceomvang komen. De visie van Hans Stubbé verdient daarom nadere gedachtevorming, ook in dit blad. Met deze publicatie beoog ik namelijk een discussie te starten over de (on)mogelijkheden van een collectieve zachte landing. Want er is alle aanleiding dat op kortste tijd de invulling van de nieuwe toezichtnormen plaatsvindt en dat het idee van Hans Stubbé wordt uitgewerkt.

Ritzo Holtman, notaris in Utrecht

OPINIE

Bepaalt het lot uw bedrijfsvorm?

Als ondernemer bent u altijd druk. Dus schiet de vraag of uw bedrijfsvorm nog bij u past er weleens bij in. Gelukkig kan de notaris u daar prima mee helpen. Hij is onafhankelijk en betreft zowel uw privé-situatie als de veranderende wettelijke en fiscale regels bij zijn advies over uw rechtszekerheid. De online test geeft in drie minuten een compleet beeld. Doe 'm vandaag nog! Want zeg nu zelf: de keuze van uw bedrijfsvorm is toch veel te belangrijk om aan het toeval over te laten?

Doe vandaag
nog de test op
[www.mijn
bedrijfsvorm.nl](http://www.mijnbedrijfsvorm.nl)

Je regelt het bij de notaris

CURSUSSEN

EPN Boek 10

Datum: 8 november 2012

Locatie: Utrecht

Kosten: 395 euro EPN-leden,
595 euro niet-leden

In deze cursus wordt het internationale huwelijksvermogens- en erfrecht behandeld, zoals geldt sinds de invoering van Boek 10 BW per 1 januari 2012. Het geeft een inleiding op de algemene bepalingen van Boek 10 en een uitwerking van de bijzondere regels van het huwelijksvermogens-, partnerschapsvermogens- en erfrecht.

VASN Beroepsopleiding Najaar 2012

De eerstvolgende VASN Beroepsopleiding start in oktober 2012 en dient als algemene inleidende scholing voor (kandidaat-)notarissen en (onder voorwaarden) gediplomeerde klerken en notariële medewerkers die zich willen verdiepen in het agrarisch recht.

Meer informatie zie www.vasn.nl.

VASN Combinatiecursus Fiscale actualiteiten en de Plattelandswoning

Datum: 13 november 2012.

De problematiek rond de agrarische bedrijfs-woning is te onderscheiden in illegale bewoning door burgers en belemmerde ontwikkeling van agrarische ondernemingen. Deze cursus is uitsluitend toegankelijk voor VASN-leden en aspirant-leden.

VMSN Vervolgopleiding tot Notariële Scheidingsbemiddelaar

De VMSN Vervolgopleiding gaat in januari 2013 weer van start. Deze opleiding wordt gepland aansluitend op de laatste dag van de KNB-opleiding tot VMSN-mediator. Voor meer informatie over de Vervolgopleiding en het lidmaatschap VMSN: www.vmsn.nl.

VMSN Combinatiecursus Eigen woning en IPR bij echtscheiding

Datum: 6 november 2012

Onderwerpen die onder meer aan de orde komen zijn: eigenwoningregeling, bijleen-regeling, fiscaal partnerschap, bevoegdheid Nederlandse rechter, het toepasselijke recht, internationaal alimentatierecht. De cursus is toegankelijk voor (kandidaat-)notarissen. Meer informatie: www.hoogmo.nl.

SVNO en VOC gaan samen verder

UITGELICHT

De Vereniging Notarieel Ondernemingsrecht Specialisten (VOC) en de Specialisten Vereniging Notarieel Ondernemingsrecht (SVNO) hebben besloten om verder te gaan als één vereniging.

De vereniging gaat enerzijds aandacht geven aan hen die nog weinig ervaring hebben en anderzijds een platform oprichten om collega's die al langer in het vak zitten de gelegenheid

te geven ideeën uit te wisselen. Er zal een wetenschappelijke commissie ingesteld worden die richtlijnen voor cursussen zal opstellen en daarnaast het bestuur zal adviseren omtrent de verdere uitbouw van de vereniging en het op peil houden van het niveau van de leden. Namens de SVNO is Robert-Jan Zwaan (notaris te Den Haag) benaderd om toe te treden tot het bestuur.

VIA/EPN Protocol Wils(on)bekwaamheid gewijzigd

Het VIA/EPN Protocol Wils(on)bekwaamheid in het kader van het levenstestament en andere notariële akten is op enkele punten aangepast. De wijzigingen betreffen hoofdzakelijk de gehanteerde definities en de literatuurlijst en daarnaast wordt nog eens benadrukt dat het verzoek door de notaris moet worden ingediend en begeleid.

Op 20 januari werd door de EPN, de Vereniging van Indicerende en Adviserende Artsen (VIA) en het Landelijke Overleg Voorzitters Civiele en Kantonsectoren (LOVCK) het VIA/EPN Protocol Wils(on)bekwaamheid

vastgesteld. Dit protocol is een handleiding voor de notaris om een deskundigen-verklaring te verkrijgen met betrekking tot de wils(on)bekwaamheid van een cliënt of levenstestateur door speciaal hiertoe opgeleide artsen. Het is een aanvulling op het Stappenplan beoordeling wilsbekwaamheid van de KNB. In overleg met de VIA, de KNB en het LOVCK is het protocol nu op enkele punten aangepast. Het protocol is te vinden op www.epn-notaris.nl en www.knb.nl. De EPN en de KNB zijn voornemens op termijn het stappenplan en het protocol te integreren, zodat het VIA/EPN Protocol nog toegankelijker wordt.

VERENIGINGSNIEUWS

Inning alimentatie op basis van notariële akte

De Rechtbank Dordrecht heeft geoordeeld (12 september 2012, nr. 96325, *Notamail* 20 september 2012, nr. 224) dat inning van alimentatie op basis van een grosse van een notariële akte – dus zonder beschikking van de rechtbank – mogelijk moet zijn. In *Notariaat Magazine* van september meldde de VMSN de onwil van het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen om alimentatie te innen bij ex-samenwoners en gederegistreerden op basis van afspraken in een notariële akte. VMSN had hiervoor daarom de hulp van het Nationaal Loket Alimentatie Inning ingeroepen. De rechtbank erkent nu in haar uitspraak de executoriale kracht van de grosse van een notariële akte. Voor de precieze formulering wordt verwezen naar de betreffende uitspraak.

VASN

Lezingen VASN bij LTO Noord-bijeenkomsten
Na de lancering van www.huwelijksevoorwaarden.nu zullen de districten van LTO Noord in het najaar informatiebijeenkomsten

voor agrariërs organiseren. VASN-leden worden uitgenodigd om tijdens deze bijeenkomsten de agrariërs te informeren over de gevolgen van een periodiek verrekenbeding en de mogelijke wijziging van huwelijksvoorwaarden.

NRS

De Vereniging van Notariële Registergoed Specialisten (NRS) organiseert op woensdag 14 november 2012 in de Jaarbeurs te Utrecht haar oprichtingscongres. Het programma start met een welkomstwoord door voorzitter mr. W.E. van Delft, gevolgd door vier lezingen. Prof. mr. N.C. van Oostrom-Streep behandelt het onderwerp 'Obligatoire partijzaak of semi-zakelijke hobbel?'. Daarna spreken achtereenvolgens de heer prof. mr. L.C.A. Verstappen over 'verjaring', de heer prof. mr. S.E. Bartels over het 'risico bij levering' en de heer prof. mr. H.D. Ploeger over 'drijvend bouwen'. Meer informatie en aanmelden via info@nrs-notaris.nl.

Flex-bv geeft nieuwe impuls aan notariaat

Op 1 oktober is op het KNB-kantoor op feestelijke wijze de eerste flex-bv opgericht. En feestelijk was het op verschillende manieren. In de eerste plaats natuurlijk voor de heer Buijs, de ondernemer die deze eerste flex-bv als cadeau mocht ontvangen van het notariaat. Hij heeft hiermee een bv gekregen die precies past bij wat zijn bedrijf nodig heeft: maatwerk. En dat is het grootste winstpunt van het nieuwe bv-recht. Feestelijk was het ook, omdat het langverwachte nieuwe bv-recht nu eindelijk in praktijk kan worden gebracht. We hebben er met z'n allen jaren op moeten wachten, maar dat eindeloze wachten is nu gelukkig voorbij.

MEERWAARDE

Ook is het nieuwe bv-recht een feest voor het notariaat. Door de nieuwe opzet is veel meer flexibiliteit en maatwerk mogelijk. Dat biedt het notariaat veel nieuwe kansen om te laten zien welke meerwaarde het heeft voor het Nederlandse bedrijfsleven en de samenleving. Het is een goed teken dat de overheid zo positief heeft gereageerd op het initiatief van de KNB om een instapmodel te maken voor ondernemers die wel een bv willen, maar niet de enorme rompslomp er omheen, zodat de wilde ideeën voor een 'notarisloze bv' voorlopig even geparkeerd lijken te zijn.

SAMENWERKING

Het is ook feest, omdat wij op verschillende manieren met de flex-bv de contacten en de samenwerking met belangrijke partners zoals MKB-Nederland en de Kamers van Koophandel hebben kunnen intensiveren. Het was een van de voornemers van het nieuwe bestuur om meer te doen met de partners om ons heen en wij zijn dan ook blij dat Hans Biesheuvel, de voorzitter van MKB-Nederland, bij de oprichting van de eerste flex-bv aanwezig wilde zijn. Ook de hernieuwde samenwerking met de Kamers van Koophandel in onze campagne geeft veel nieuwe energie en hoop voor de toekomst.

COMPLIMENT

Én het is feest omdat we – tegelijk met de flex-bv – ons veelbesproken boegbeeld (u heeft eerder in dit nummer al kennis met haar kunnen maken) voor het eerst in stelling konden brengen. Veelzeggend vond ik de reactie vorige week van een van onze leden in de ledenraad. Hij gaf aan lang tegenstander te zijn geweest van een boegbeeld, maar dat hij met de keuze voor Nora van Oostrom-Streep aangenaam is verrast. Een mooier compliment kunnen we ons zelf als notariaat bijna niet geven. ■

Ruud van Gerven | VOORZITTER KNB

Op de hoogte blijven van pensioennieuws?

De pensioenen in Nederland staan volop in het nieuws. Wilt u op de hoogte blijven van ontwikkelingen rond het Bedrijfs-pensioenfonds voor medewerkers in het Notariaat? Meld u dan aan voor de speciale e-mailnieuwsbrief voor werkgevers die het pensioenfonds in september voor het eerst verstuurt.

WAT STAAT ER IN DE E-MAILNIEUWSBRIEF?

Via de e-mailnieuwsbrief informeert het pensioenfonds u over onder andere:

- de financiële situatie van het pensioenfonds;
- ontwikkelingen rond de pensioenregeling;
- tips en trucs over het werkgeversportaal.

De nieuwsbrief verschijnt vooralsnog twee keer per jaar. De eerste komt medio september uit. Mis hem niet!

E-MAILNIEUWSBRIEF ONTVANGEN?

Waarschijnlijk hebt u uw e-mailadres aan het pensioenfonds doorgegeven. Het pensioenfonds mag uw e-mailadres echter niet ongevraagd gebruiken voor het versturen van de e-mailnieuwsbrief. Daarom is apart aanmelden noodzakelijk. Wilt u de e-mailnieuwsbrief ontvangen? Meld u dan aan via www.bpfmedewerkersnotariaat.nl. KNB ondersteunt het initiatief voor de e-mailnieuwsbrief en nodigt werkgevers dan ook van harte uit zich aan te melden.

Tips en trucs over het
werkgeversportaal

Nieuwe beroepsopleiding gaat van start

De komende week starten twee groepen van 25 deelnemers met de geheel vernieuwde beroepsopleiding. Nieuw is dat de universitaire kennis niet meer wordt herhaald, maar bekend wordt verondersteld. Ook staat tijdens de bijeenkomsten praktijkgericht leren centraal. Verder wordt er aandacht besteed aan het ontwikkelen van vaardigheden.

Deelnemers kunnen hun universitaire kennis voorafgaand aan een bijeenkomst zelf toetsen via de digitale leeromgeving en zo nodig opfrissen. Ook staat tijdens de bijeenkomsten praktijkgericht leren centraal. De theorie wordt behandeld aan de hand van clausules en praktijksituaties. Hierdoor wordt voortdurend de koppeling gemaakt tussen de theorie en de praktijk op het eigen kantoor. Verder is ruimte gecreëerd voor verdieping.

In het eerste jaar volgt de deelnemer vakken op alle rechtsgebieden. Na het eerste jaar kiest de deelnemer twee van de drie rechtsgebieden waarin hij zich verder gaat verdiepen.

VAARDIGHEDENPROGRAMMA

Nieuw is ook het vaardighedenprogramma. Hierin wordt fors aandacht besteed aan de communicatie met cliënten, collega's en werkgever. Het vaardighedenprogramma start met een bijeenkomst over de kandidaat-notaris als professional en zijn toegevoegde waarde voor het kantoor. De deelnemers moeten een persoonlijk ontwikkelplan opstellen waarin zij aangegeven welke groei zij de komende jaren willen doormaken. Daarnaast gaan zij gedurende drie jaar aan de slag met een praktijkvraag van hun kantoor op het gebied van personeel en organisatie, marketing, strategie of andere niet vakinhoudelijke onderwerpen. De deelnemers doen dit in leergroepen met

vier medecursisten. Ook in het vaardighedenprogramma wordt dus voortdurend de koppeling gemaakt tussen theorie en praktijk op het eigen kantoor.

VERBETERING KWALITEIT

De SBN is ervan overtuigd met dit nieuwe programma een bijdrage te leveren aan een verdere verhoging van de kwaliteit van het notariaat. Vakinhoudelijk, in de dienstverlening voor de cliënten, en op het gebied van de professionele ontwikkeling van de beroepsbeoefenaren.

De theorie wordt behandeld aan de hand van clausules en praktijksituaties

*Met welke vraag kan ik bij de afdeling Praktijkuitoefening terecht? En wat doet de afdeling Communicatie? Elke maand vertelt een medewerker van het KNB-Bureau over zijn/haar werk, uitdagingen en drijfveren. Deze maand **Varuna Bhaggan**, medewerker CTR bij de KNB.*

Wie is Varuna Bhaggan?

'Ik heb graag veel om handen. Werk, sport, studie, honden uitlaten. Ga zo maar door. Ook in mijn werk vind ik afwisseling prettig. Ik ben 24 jaar, heb een mbo-opleiding tot boekhouder en administrateur achter de rug. Nu zit ik in mijn eerste jaar van hbo-rechten. Voor deze baan zag ik namelijk dat in veel vacatures gevraagd werd om mensen met een financiële, administratieve en juridische achtergrond. Daarom ben ik met deze opleiding begonnen.'

Waar hou je je wekelijks mee bezig?

'Voor het CTR behandel ik de inlichtingenverzoeken van notarissen, particulieren en soms ook professionele instanties. Dat doe ik samen met een collega. Die verzoeken gaan digitaal. We ontvangen zo'n honderd verzoeken per dag van particulieren. Verder registreren we de testamenten die door notarissen gemaakt zijn. Daar is nu ook de registratie van levens-testamenten bijgekomen.'

Ik doe ook wel werk voor de afdeling Financiën: registreren en inboeken van facturen en ze vervolgens doorsluizen naar de juiste budgethouder. En soms spring ik ook bij bij de Ledenadministratie.'

Waar haal je voldoening uit?

'Ik vind de variatie in mijn werk het leukst. Het telefonische contact met andere mensen, zowel notarissen als particulieren. Daarnaast werk ik veel met de computer. Wat ik ook leuk vind, is de zelfstandigheid van mijn functie.'

Close up

Grootste professionele uitdaging?

'Rondom de registratie van levenstestamenten gaat in de toekomst nog wel wat veranderen. Die moet digitaler worden, wellicht à la het CTR. Voor mezelf zou ik het leuk vinden als ik, bij de beantwoording van vragen van particulieren en notarissen, ook wat meer de juridisch-inhoudelijk kant kan belichten. Nu moeten we vaak nog doorverwijzen naar de afdeling Praktijkuitoefening of naar de Notaristelefoon, maar ik zou dat dus ook wel zelf willen doen.'

Wat doe je na je werk?

'Ik ben druk met mijn twee Staffordshire honden. Verder heb ik net een piano gekocht. Ik wilde van jongs af aan al piano spelen. Ook schrijf ik graag gedichten, het liefst op een typemachine. Ha ha.'

Als ik niet voor de KNB zou werken, dan was ik ...?

'Tja, ik vind werken met mensen en met mijn handen leuk. Heb vroeger een beauty-opleiding gedaan, dus misschien iets in die richting.'

Online informatie-uitwisseling via Mijn KNB

Vanaf eind september is het portaal **Mijn KNB op NotarisNet beschikbaar**. Gegevens met betrekking tot waarnemers, waarnemingen en nevenbetrekkingen kunnen door (kandidaat-)notarissen zelf worden ingevoerd. Ook de kamers van toezicht hebben toegang tot het portaal.

De communicatie vindt geheel elektronisch plaats, er komt geen papier meer aan te pas

Mijn KNB ondersteunt (kandidaat-)notarissen en kantoormedewerkers bij het invoeren en bijhouden van gegevens, met als voordeel dat er inzicht is in de juistheid en volledigheid van de gegevens. De communicatie vindt geheel elektronisch plaats, er komt geen papier meer aan te pas. Wijzigingen in registraties zijn gelijk zichtbaar.

INSTRUCTIEFILMS EN HANDLEIDING

Op de introductiepagina van Mijn KNB staat een introductiefilm over de werking van het portaal. Ook staat er een link naar veelgestelde vragen met daarin filmclips per onderwerp en de handleiding.

TOEGANG

Mijn KNB is bereikbaar vanaf de homepage van NotarisNet, onder Registers en applicaties. Om op Mijn KNB te kunnen inloggen, hebben gebruikers hun kantoorcertificaat nodig. Als u nog geen kantoorcertificaat hebt, vraag die dan zo snel mogelijk aan via de helpdesk van de KNB: telefoon 070 3307135.

KNB Cursusagenda

24, 25 oktober en 7 november 2012

Financiële besturing voor het notariaat

Verkrijg enige vaardigheid in het opstellen van financieel-economische overzichten die nodig zijn voor de (exploitatie)besturing van uw kantoor, en het beoordelen van financiële gegevens die anderen (accountant, boekhouder) u aanleveren.

29 oktober 2012

Afwikkeling nalatenschap en testamenten, civiel en fiscaal

Inzicht krijgen in de civielrechtelijke en fiscale gevolgen van bij de boedelafwikkeling te maken keuzes.

2 november 2012

Congres 'De notaris in het digitale tijdperk'

De klant en de maatschappij zijn veranderd. Hoe moet u hier als notaris mee omgaan? Hoe kunt u het best communiceren met uw klanten en kunt u via social media meer werk genereren?

5 november 2012

Vastgoedfraude en andere ongebruikelijke transacties

Voorkomen van vastgoedfraude, kunnen onderscheiden van soorten vastgoedfraude, herkennen van fraude en beoordelen of een transactie frauduleus is. U leert welke actie u kunt en moet ondernemen als een transactie een frauduleus karakter heeft.

6 november 2012

Fiscale aspecten van echtscheiding (dag 1)

Tijdens deze cursus biedt de docent, aan de hand van theorie en casusposities, praktijkgerichte informatie over de belangrijkste fiscaal-juridische onderwerpen.

7 november 2012

Specialistenopleiding tot VMSN-mediator

Voor elke (kandidaat-)notaris die essentiële mediationvaardigheden wil aanleren om mediations uit te kunnen voeren.

8 november en 13 december 2012

Managen van verwachtingen

Deze training biedt praktische handvatten, tools en tips om de verwachtingen inzichtelijk te krijgen en te managen.

12 en 19 november 2012

Testamenten maken

Testamenten opstellen gebaseerd op het nieuwe erfrecht en de nieuwe successiewet.

14 november 2012

Ontwerp het perfecte echtscheidingsconvenant

Welke onderwerpen moet u regelen in het convenant en hoe kunt u dat het best doen?

15 november 2012

Onderhandelen

U leert vaardigheden en tactische concepten om de doelmatigheid en het rendement van onderhandelingen te verhogen.

19 november 2012

Notaris 2.0: praktijkcursus

Deze cursus is een vervolg op de Workshop notaris 2.0. U gaat zelf aan de slag achter de laptop en leert handigheid krijgen in het dagelijkse gebruik van nieuwe media en zo in contact te komen met nieuwe klanten om uw omzet te verhogen.

Dit is slechts een selectie uit het totale cursus-aanbod. Voor meer informatie, inschrijven en het complete opleidingsaanbod: KNB, cursussen en congressen, telefoon 070 330 7125 (cursussen@knb.nl) of NotarisNet/Opleidingen

Het notarieel pensioen: koopkracht naar de helft

INGEZONDEN
BRIEVEN

Maximaal inzicht bieden in pensioenzaken.' Zo formuleert het bestuur van ons pensioenfonds de communicatiedoelstelling in het jaarverslag 2011. Sinds 4 september staat het op www.snpf.nl. Het fonds is al een aantal jaren 'onder jan'. Per eind 2011: dekkingsgraad 91,3 procent; nadien nog lager. Het minimum is 104,3 procent. In het jaarverslag wordt dit onderwerp onder verschillende kopjes behandeld. Ook wordt vermeld dat er geen mogelijkheid is van 'toeslagen'. Bedoeld wordt geen indexering conform de geldinflatie. Het woord 'koopkracht' komt in het verslag niet voor. Een vies woord? Wat is pensioen anders dan koopkracht?

KANS OP INDEXERING IS NUL

Per 1 januari 2002 werd een kleine indexering toegepast, in 2008 een minieme indexering. De CBS-prijnsindex steeg in de periode 2001/2011 met 20 procent (van 2179 tot 2615). Op 1 januari 2012 werd 2 procent gekort. Een nieuwe korting van 5,8 procent staat voor de deur. De vraag is nu al of dat genoeg is. Bij alle onzekerheden is er dus één zekerheid: het pensioen holt in koopkracht achteruit. Ook stilstand is achteruitgang.

Wie goed kijkt, leest in het jaarverslag op pagina 16 dat de reële dekkingsgraad slechts 61,2 procent is. Onnodig moeilijk leesbaar staat daar dat indien indexering zou zijn toegezegd, het dekkingspercentage nog dieper zou zakken. Pas bij een dekkingsgraad van ruim het dubbele (125 procent) kan volledig geïndexeerd worden. De goede verstaander beseft hier dat de komende tien jaar de kans op indexering nul is. De koopkracht van het pensioen is in tien jaar tijd met meer dan 25 procent verminderd en loopt naar verwachting de komende tien jaar nogmaals met datzelfde percentage terug; bij toenemende inflatie wordt het nog veel erger. Is een half pensioen – of minder –, dat wat in redelijkheid verwacht mag worden? Is dat sociaal aanvaardbaar? Het gaat niet alleen om een ingegaan pensioen, maar ook om alle aanspraken op toekomstig pensioen. Belanghebbenden: ongeveer 10.000, waaronder velen die niets meer kunnen repareren.

MAAK EINDE AAN ASOCIALE AFBRAAK

Sinds januari heeft het fonds een nagevoeg geheel nieuw bestuur. Binnenkort wisselt voor de tweede keer in korte tijd ook de voorzitter. Hij schreef in een

persoonlijk voorwoord in het jaarverslag 2011 over het 'stevige fundament dat door onze voorgangers [in het bestuur – opmerking briefschrijver] is gelegd'. In *Notariaat Magazine*, oktober 2010, deed hij de ongegrond positieve uitlating: 'We zijn een gezond fonds.' In *Het Financieele Dagblad* van 2 november 2011 noemt hij de toestand ineens 'ontzettend belabberd'. Als we kijken naar de ontwikkeling in koopkracht is ons fonds door de aftredende bestuurders in een deplorabele toestand achtergelaten. Het roept vele vragen op. Die kunnen de nieuwe bestuurders niet worden aangerekend. Wel mag aan het nieuwe bestuur en de eveneens nieuwe Pensioenraad gevraagd worden met spoed een hoopvol perspectief op schadebeperkende maatregelen te bieden. Aan de asociale afbraak van het pensioen moet een einde komen.

Guus Rieter, oud-notaris en oud-secretaris van het Verantwoordingsorgaan SNPF. Reacties naar nm@knb.nl of a.rieter@xs4all.nl

Lieve collega's,

In 2001 begon mijn carrière in het notariaat bij een van de grotere kantoren in de Randstad. De notaris voor wie ik werkte, zei: 'Je wordt als notaris geboren.' Ik beaamde dat omdat ik dat inderdaad zo voelde. Notaris zijn, is een identiteit. Leerzame en plezierige jaren volgden.

Geregeld heb ik me gestoord aan de opmerkingen op feestjes: 'Oh je bent notaris, dan verdien je heel veel! En dat voor zo'n standaardakte!' Ook heb ik me verbaasd over de houding van de KNB in de media en me afgevraagd waarom onze belangenhartiger niet harder met de vuist op tafel sloeg in Den Haag. En wat was het ontzettend jammer dat ons pensioenfonds negatief in het

nieuws kwam. Desalniettemin heb ik de afgelopen jaren veel plezier gehad in het werk. Met lede ogen heb ik aangezien dat het notariaat het moeilijker kreeg: het werk nam af, er gingen zelfs notarissen failliet en de politiek werkte niet mee met haar 'verzinsels' om de verplichte inschakeling van notarissen te reduceren.

Het dieptepunt maakte ik enkele maanden geleden mee toen ik hoorde dat het voor mij op mijn huidige kantoor binnenkort ophoudt. Ik zoek nu al maanden, maar heb nog steeds geen nieuw kantoor gevonden. Ik ben te oud en overgekwalficeerd, maar de werkelijke boodschap is: er is niet voldoende werk. Langzaam wordt mij duidelijk dat ik het notariaat wellicht moet gaan verlaten. En ik ben niet de enige.

Ik ben als notaris geboren. Moet ik me nu laten ombouwen? Tot advocaat? Tot bedrijfsjurist? Zal ik kunnen leven met een nieuwe identiteit? Het spuiten van hormonen om mij deze nieuwe identiteit eigen te maken, moet gaan beginnen. Het feit dat ik straks het notariaat de rug toe moet keren, valt me zwaar. Ik ben blij dat ik de 'coup' nog heb meegemaakt, die is wellicht de redding van het notariaat. Ik hoop het voor mijn collega's en ik hoop het voor het vak. Daarom lieve collega's, dank voor de mooie en leerzame tijd. Veel sterkte en succes en ... overleef!

De naam en overige gegevens zijn bij de redactie bekend. Reacties via nm@knb.nl

Geheimhoudingsplicht geschonden

Uitspraak: *waarschuwing*

Casus

De cliënt was al langere tijd bij de notaris bekend, onder meer doordat hij enkele malen zijn testament had herzien. Op 30 mei 2011 tekent hij opnieuw een testament. Niet lang daarna overlijdt hij. Twee van zijn zusters zijn, mag men afleiden, onterfd. Zij wenden zich tot de kamer van toezicht met de eis dat het testament nietig zal worden verklaard. Hierop kan de kamer niet ingaan. Dit is immers een zaak voor de civiele rechter. De zusters menen dat er duidelijke aanwijzingen bestaan dat hun broer ten tijde van het maken van het testament niet wilsbekwaam was. Verder heeft de notaris een van de zusters na het overlijden geïnformeerd over het vorige testament, hetgeen de notaris, vinden zij, wegens haar geheimhoudingsplicht niet had mogen doen. De notaris verweert zich. Zij was bekend met de depressieve aard van de testateur, maar deze had bij de bespreking van de testamentwijziging de indruk van ‘capabel en vastberaden’ gemaakt. Zij had geen twijfel gehad omtrent de wilsbekwaamheid van de testateur en zij heeft geen aanleiding gevonden om verder het Stappenplan beoordeling wilsbekwaamheid toe te passen.

Zij heeft na het overlijden een gesprek met een van de zusters gehad. In dit gesprek heeft zij gepoogd duidelijk te maken hoe de situatie zou zijn geweest als het omstreden testament niet tot stand zou zijn gekomen. In dit verband heeft zij de zuster ingelicht over het vorige, dus herroepen, testament van haar broer. Zij verklaarde tegenover de kamer dat zij vond dat zij de familie moest inlichten over de mogelijkheden die er open stonden en verder dat zij met de erfgenaam hierover overleg had gepleegd.

Overwegingen

De kamer overweegt dat de zusters hun stelling dat hun broer niet wilsbekwaam was onvoldoende hebben onderbouwd. Zij hadden dat bijvoorbeeld kunnen doen door het overleggen van medische gegevens. De notaris daarentegen heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat

zij voor en tijdens het passeren van het testament alert is geweest en niet voldoende aanleiding had om aan de wilsbekwaamheid te twijfelen. Dit onderdeel van de klacht wordt afgewezen. Het tweede onderdeel snijdt daarentegen hout. De kamer wijst op het arrest van de Hoge Raad over de geheimhoudingsplicht ten aanzien van vervallen of herroepen testamenten (8 januari 1981, NJ 1982, 423). De notaris dient volgens de Hoge Raad het belang af te wegen tussen het vertrouwelijk karakter van een herroepen testament en het belang van wettelijke erfgenamen. Alleen als de notaris oordeelt dat het belang van de erfgenamen zwaarder weegt dan dat van de vertrouwelijkheid, mag hij een afschrift van het herroepen testament afgeven, dat wil dus zeggen de inhoud bekendmaken. In het onderhavige geval hebben de zusters helemaal niet gevraagd naar de inhoud van het herroepen testament. Zij hebben dus hun belang daarbij niet kenbaar gemaakt. Dat wil zeggen dat de notaris aan een afweging van belangen niet kon toekomen. Deze handelwijze acht de kamer in strijd met wat van een zorgvuldig handelend notaris mag worden verwacht.

De kamer verklaart de klacht in dit opzicht gegrond en legt aan de notaris de maatregel van waarschuwing op. Kamer van toezicht Leeuwarden 11 december 2011, LJNYC0735

Opmerking

De notaris heeft haar best gedaan om escalatie van het zich ontwikkelende conflict tegen te gaan, maar heeft uit het oog verloren dat de plicht van discretie ook bij zo'n – op zichzelf te waarderen – poging niet naar de achtergrond verdwijnt.

Exorbitante declaratie. Niet gepaste toonzetting van de correspondentie

Uitspraak: *schorsing gedurende twee maanden*

Casus

De erflaatster heeft haar pleegkind, een in het buitenland wonende nicht, als enige erfgenaam achtergelaten. Zelf had zij

geen afstammelingen. De notaris heeft het testament in augustus 2008 gepasseerd. De erflaatster is op 11 maart 2009 overleden. De notaris is executeur van de boedel die circa 3.500.000 euro belooft. De boedelbehandeling wordt, aldus de notaris, met succes afgerond, want door zijn arbeid is een voordeel van ongeveer 2.000.000 euro behaald. Kennelijk is de notaris er onder meer in geslaagd om de erfgenaam fiscaal als pleegkind erkend te krijgen. Na het overlijden heeft de erfgenaam aan de notaris gevraagd wat de kosten van de boedelbehandeling zouden zijn. In het testament was bepaald dat de notaris geen recht zou hebben op executeursloon, maar wel op zijn kosten en verschotten. De notaris heeft als geschatte kosten 40.000 tot 60.000 euro genoemd. Nog tijdens de boedelbehandeling is ruim 62.000 euro in rekening gebracht. De einddeclaratie bedraagt ruim 277.000 euro. De totale kosten komen hiermee op bijna 340.000 euro. De erfgenaam protesteert. De notaris schrijft een aantal brieven, in de uitspraak van de kamer deels woordelijk opgenomen. De toonzetting daarvan is grotendeels onzakelijk. De notaris beroept er zich op dat hij de omvang van zijn declaratie nog met de erflaatster had besproken en dat deze daarmee had ingestemd. Verder verwijst hij naar overleg met diverse personen, die hem zouden hebben bevestigd dat het gedeclareerde bedrag volgens hen binnen de grenzen bleef. Het bedrag van ongeveer 340.000 euro is tot stand gekomen doordat de notaris het juist heeft geacht 16,5 procent van het door hem berekende voordeel ad 2.000.000 euro te declareren. De erfgenaam, verwijt de notaris dat hij:

- zonder haar toestemming een bedrag van ongeveer 73.000 euro ten laste van de boedel aan zichzelf heeft betaald;
- geen deugdelijke omschrijving van zijn werkzaamheden heeft gegeven;
- heeft gedeclareerd op basis van een (door hem zelf bepaald) resultaat, hetgeen op grond van de Verordening beroeps- en gedragsregels niet is toegestaan;
- ongevraagd investeringsadviezen heeft gegeven, waarbij hij ook melding maakte van zaken die hij voor anderen heeft gedaan;

- zijn factuur met 8,5 procent vertragsrente heeft verhoogd, ofschoon dat niet door hem was bedongen;
- zich tegenover de klaagster bedreigend en beledigend heeft geuit.

Er is een declaratiegeschil bij de ringvoorzitter aanhangig gemaakt. Deze heeft inmiddels beslist dat de notaris zijn declaratie dient te verminderen. Hij kan het bedrag van ongeveer 62.000 euro in rekening brengen. De erfgenaam was daarmee namelijk al akkoord gegaan. Wel moet hij vóór 1 maart 2012 met een deugdelijke specificatie over de brug komen.

De notaris had inmiddels naast de ongeveer 62.000 euro nog een bedrag van 11.000 euro in rekening gebracht en onder zich gehouden. Hij weigert dat over te maken.

De notaris beroept er zich verder nog op dat bekend was dat het verbod op het resultaat afhankelijk declareren zou worden opgeheven. Daarom heeft hij niet lichtvaardig gehandeld door zijn declaratie te baseren op een afspraak met de erflaatster daarover.

Overwegingen

De kamer is van oordeel dat het hier niet zuiver om een declaratiegeschil gaat, maar over de vraag welke afspraken over het declareren van de werkzaamheden tussen de partijen zijn gemaakt, over de toelaatbaarheid van die afspraken en of de door de notaris overgelegde notitie van een gesprek met de erflaatster daarbij een rol mocht spelen. Deze notitie is een door de notaris geschreven en door de erflaatster ondertekend verslag van een gesprek, waaruit zou blijken dat de erflaatster haar goedkeuring had gegeven aan de wijze van declareren. Deze notitie is door de notaris in een laat stadium van de klachtbehandeling overlegd. De kamer moet een oordeel geven over het gedrag van de notaris ten aanzien van de declaratie en de uitzonderlijke hoogte en berekeningswijze daarvan. Het gaat daarbij niet om de juistheid van de begroting, maar om de betrouwbaarheid van de notaris bij het vaststellen van zijn honorarium.

De kamer serveert de notitie af, omdat deze niet voldoet aan de vereisten voor een codicil en dus geen rechten en

bevoegdheden kan opleveren ten aanzien van de afwikkeling van de nalatenschap. Inderdaad is artikel 12 lid 3 van de Verordening beroeps- en gedragsregels ('Het is de notaris evenmin toegestaan vergoedingen te bedingen of te aanvaarden die afhankelijk zijn van de uitkomst van zijn arbeid.') vervallen.

Echter pas per 1 augustus 2011, dus nadat de notaris de desbetreffende afspraak zou hebben gemaakt. Zou deze prijsafpraak wel toelaatbaar zijn geweest, dan zou deze toch niet hebben kunnen werken want de notitie was van eerdere datum dan erflaatsters testament waarbij vroegere wilsbeschikkingen werden herroepen. De kamer acht het onbegrijpelijk dat de notaris de erfgenaam er niet in een vroeg stadium op heeft gewezen dat de einddeclaratie bij succes van de afwikkeling een veelvoud zou kunnen bedragen van het door hem genoemde begrote bedrag. Waarom de notaris heeft gekozen voor een percentage van 16,5 procent is niet onderbouwd. Het is ongepast dat de notaris gedurende lange tijd geen duidelijkheid heeft gegeven over de grondslag van zijn declaratie.

De notaris heeft zich voor het verrekenen van zijn declaratie met het nalatenschaps-tegoed dat hij onder zich had, beroepen op het testament waarin staat dat hij recht heeft op vergoeding van zijn kosten en verschotten. Het honorarium valt, aldus de kamer, niet onder het begrip 'kosten en verschotten'.

Op de zitting heeft de notaris verklaard dat hij het saldo van de nalatenschap niet heeft uitgekeerd, voordat hij een door de erfgenaam getekende verklaring bezat dat zij hem alle benodigde informatie had verstrekt en dat er geen geld op een buitenlandse rekening stond. Dit deed hij in het licht van de wet die op 1 januari 2012 van kracht is geworden en waarbij de executeur ook aansprakelijk is geworden voor het successierecht over voor hem verzwegen boedelbestanddelen. De kamer wijst erop dat de notaris aanvankelijk alleen décharge had gevraagd en pas later de bedoelde verklaring heeft gevraagd. Bovendien stond de successieaanslag op 1 januari 2012 al vast.

Het al dan niet terecht in rekening brengen van 8,5 procent rente is een civielrechtelijke zaak, waarover de kamer zich niet kan uitlaten.

De kamer acht het niet onbegrijpelijk dat de suggesties van de notaris in zijn e-mailberichten door de klaagster zijn opgevat als pressiemiddelen tot betaling van zijn declaratie. De kamer vindt dat de notaris onbehoorlijk heeft gehandeld door onder meer te suggereren dat hij op de rand van het toelaatbare heeft gehandeld en dat, als de klaagster niet snel zou betalen, de Belastingdienst bij haar en het BFT bij hem op de stoep zouden staan. Een notaris dient tegenover cliënten zijn bewoordingen zorgvuldig te kiezen, helemaal waar het gaat om een cliënt die al lange tijd in het buitenland woont en niet op de hoogte is van de rechtssituatie in Nederland. Juist als er een persoonlijke band bestaat tussen notaris en cliënt, moet de notaris een gepaste afstand bewaren.

De kamer constateert bij de notaris onbegrip over zijn positie als notaris en over de betekenis van zijn ambt. De onzorgvuldige wijze van declareren en de 'hoogst merkwaardige' schriftelijke omgang van de notaris met de cliënt passen een goed notaris niet.

De kamer verklaart de klacht gegrond en legt de notaris een schorsing in de uitoefening van zijn ambt op voor de duur van twee maanden.

Kamer van toezicht Amsterdam 3 mei 2012, LJN YC0816

Opmerking

De kamer kan niet oordelen over een declaratiegeschil. Hier ging het echter om het laakbare optreden van de notaris. (bew. BKJH)

Op NotarisNet zijn naast bovenstaande uitspraken ook andere tuchtuitspraken te lezen. Nadere informatie: KNB, Willem Geselschap, telefoon 070 3307133 (w.geselschap@knb.nl)

Recent benoemd tot notaris

Albrandswaard (protocol mr. M.R.E. Janowski) **mr. R.J. van der Spek**, kandidaat-notaris (2005);

Amsterdam (nieuwe vestiging in associatie met Baker & McKenzie) **mr. M.A. Rijkaart van Cappellen**, kandidaat-notaris (1998);

Rotterdam (protocol mr. P. van der Stoep) mw. **mr. D.A. Satimin**, kandidaat-notaris (2004);

Zaanstad (protocol mr. A. Moesker), m.i.v. 15 september 2012 **mr. H.A. de Vries**, notaris te Hoorn.

Eervol ontslag op verzoek

mr. P.G.J.M. Marres, notaris te *Brielle*, m.i.v. 1 september 2012;

mr. J.C.G. ten Brink, notaris te *Dieren*, m.i.v. 15 september 2012;

mr. A. Moesker, notaris te *Zaanstad*, m.i.v. 15 september 2012;

mr. H.A. de Vries, notaris te *Hoorn*, m.i.v. 15 september 2012;

mr. R.A.E. Welling, notaris te *Wijchen*, m.i.v. 15 september 2012;

mr. J.F. Hofman, notaris te *Zaanstad*, m.i.v. 1 januari 2013;

mr. D. Oostinga, notaris te *Goes*, m.i.v. 1 januari 2013.

Toewijzing protocol

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft op grond van artikel 15 van de Wet op het notarisambt besloten het protocol en de overige notariële bescheiden van:

- mr. Th.H.G.M. Batenburg, tot 1 januari 2012 notaris te Beverwijk, m.i.v. 15 september 2012 toe te wijzen aan mw. **mr. L.G.M. Roos**, notaris te *Beverwijk*;

- mr. F.K. Buijn, tot 1 januari 2012 notaris te Amsterdam, m.i.v. 15 september 2012 toe te wijzen aan **mr. C.A. Voogt**, notaris te *Amsterdam*;

- mr. D.A.J.M. Gerretsen, tot 1 januari 2012 notaris te Hoorn, m.i.v. 15 september 2012 toe te wijzen aan mw. **mr. C.E. Jonker**, notaris te *Hoorn*;

- mr. L.S. van der Meij, tot 1 januari 2012 notaris te Zuidhorn, m.i.v. 15 september 2012 toe te wijzen aan **mr. Tj. Smid**, notaris te *Zuidhorn*;

- van mr. L.C.A.M. Meijers, tot 1 januari 2012 notaris te Veldhoven, m.i.v. 15 september 2012 toe te wijzen aan **mr. H.J.A.M. van Kruijsdijk**, notaris te *Veldhoven*;

- mr. M. Wolters, tot 15 februari 2012 notaris te Rijssen-Holtten, m.i.v. 15 september 2012 toe te wijzen aan **mr. G.H.J. IJzerman**, notaris te *Rijssen-Holtten*;

- mr. A.A.C.C. Rademakers, tot 1 januari 2012 notaris te Roosendaal, m.i.v. 1 oktober 2012 toe te wijzen aan mw. **mr. M.A.C.C. van Kreijl**, notaris te *Roosendaal*;

- mw. mr. N.A.C.M. van Duin, tot 1 januari 2012 notaris te Hoorn, m.i.v. 1 oktober 2012 toe te wijzen aan **mr. P.R. Alsema**, notaris te *Hoorn*;

- mr. W. Meijling tot 1 januari 2012 notaris te Losser, m.i.v. 1 oktober 2012 toe te wijzen aan mw. **mr. R.M. Pöppinghaus-Oortwijn**, notaris te *Losser*;

- mr. M.G. Rebergen, tot 1 april 2012 notaris te Amsterdam, m.i.v. 15 oktober 2012 toe te wijzen aan mw. **mr. J.W. Wessels**, notaris te *Amsterdam*.

Tijdelijk fenomeen

De grilligheid van de crisis jakkert voort door het notariële landschap. Zo vernam ik recent dat er zelfs notariskantoren zijn die nu (tijdelijk) onderdelen van salarissen – bijvoorbeeld eindejaarsuitkering, bonussen en dergelijke – (in overleg) gespreid over het jaar uitbetalen in plaats van rond het gebruikelijk moment. De kantoren die hiertoe overgaan, hebben blijkbaar zulke liquiditeitstekorten dat zelfs het personeel daarvan de dupe wordt. De vraag als kandidaat-notaris is of je ermee akkoord moet gaan dat je werkgever later uitbetaalt. Aan de ene kant is de reactie natuurlijk dat jij niet onderdeel dient te zijn van het ondernemingsrisico zolang jij nog in loondienst bent. Aan de andere kant is de kandidaat-notaris lokaal en wil hij zijn werkgever ook niet verder in een negatieve financiële situatie duwen, wat eventueel nog zou kunnen leiden tot zijn eigen ontslag.

DILEMMA

Maar wordt de kandidaat-notaris in loondienst ook extra beloond in goede tijden, op het moment dat het kantoor buitensporig veel winst maakt? Ik neem aan dat in de meeste gevallen het niet gebruikelijk is om een kandidaat-notaris in loondienst een aandeel in de winstdeling te geven. Deze loopt namelijk geen ondernemingsrisico. Het dilemma blijft dus bestaan.

ZORGELIJKE TIJDEN

Een relevantere vraag is of een kantoor, dat zichzelf gedwongen ziet om zover te gaan dat dergelijke (nood)maatregelen noodzakelijk zijn, voldoende levensvatbaar is. Staan wij als notariaat voor een vloedgolf van faillissementen binnen onze beroepsgroep of valt het allemaal wel mee en is dit een zeer tijdelijk fenomeen? Ik ben zelf toch een beetje bang voor het eerste scenario. Hoe zit het met de notaris voor rechtszekerheid als er zo veel notarissen zelf financieel dreigen om te vallen? Hoe kan een notaris zorgdragen voor rechtszekerheid als hij zijn eigen financiële broek niet hoog kan houden? Het blijven zorgelijke tijden binnen onze beroepsgroep en sluitende antwoorden zijn er volgens mij niet in deze grillige tijd.

Kano

Vier kandidaat-notarissen schrijven bij toerbeurt de Kanocolumn. Elke maand doet een van hen verslag van de belevenissen en ervaringen als kandidaat-notaris. Om vrijuit te kunnen schrijven, ondertekenen ze de column slechts met 'Kano'.

HET WONDER IN HET WEILAND

Het is 1881, de stad houdt op bij wat nu de Weteringschans is. Zes keurige heren kijken uit over het eindeloze weiland en bedenken een krankzinnig plan. Een Concertgebouw van wereldniveau. *Dáár?* Ja, daar. Zeven jaar later is het wonder geschied. En het is ook nog eens een akoestisch wereldwonder. Volledig betaald door particulieren.

Nog steeds draait Het Concertgebouw voor 95% op private middelen. Als u wilt toetreden tot de geweldige particuliere traditie die sinds 1888 Het Concertgebouw in stand houdt, bent u meer dan welkom.

T 020 - 573 04 65 | CONCERTGEBOUW.NL

Vind snel alle informatie die u nodig heeft met de

^

Kluwer Navigator Collecties Notariaat

V

U stelt de hoogste eisen aan de kwaliteit en de reikwijdte van de informatie die u nodig heeft. In de nieuwe Kluwer Navigator Collecties voor het Notariaat vindt u wat u zoekt. Collecties zijn online totaalpakketten en bevatten zeer uitgebreide informatie per rechtsgebied. Altijd direct beschikbaar via de nieuwe en gebruiksvriendelijke portal: de Kluwer Navigator!

De Collecties Notariaat zijn speciaal ontwikkeld voor gebruik op een notariskantoor en bevatten relevante delen uit de Asser-serie, de Groene Serie en Tekst & Commentaar plus natuurlijk de Nederlandse wetgeving met uitgebreide toelichting (Lexplicatie). Verder is relevante informatie uit de NJ en uit Modellen voor de Rechtspraak opgenomen. Ook zijn tijdschriften, handboeken en nog vele andere bronnen toegevoegd.

Welke Kluwer Navigator Collecties Notariaat zijn er?

Notariaat Basis • Notariaat Personen-, familie- en erfrecht Compleet (inclusief basis) • Notariaat Onder nemingsrecht Compleet (inclusief basis) • Notariaat Vastgoedrecht Compleet (inclusief basis).

Meer informatie of een gratis proefabonnement?

Ga naar kluwernavigator.nl/collecties

 Kluwer NAVIGATOR
Sneller tot essentie.